

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 23.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

**REDACȚIA
și ADMINISTRATIA**
Strada Zrinyi N-ru 10.

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.

Mulțumite publice și Lee
deschis costă șirul 20 fl.
Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Martirii datoriei.

Arad, 22 Martie.

Undeva prin văgăunele pustii ale munților Carso din Dalmația, lângă un cătun uitat de lume, cu numele Dvrznik, s'a desprins Miercurea noaptea o stâncă uriașă, s'a năruit în salturi înfiorătoare și a căzut năpraznică peste o baracă militară dela picioarele dealului, zdrobind-o puzderii și turtind cu desăvârșire patru soldați, iar pe alții 11 rănindu-i de moarte. Soldații sunt Români și fac parte din batalionul 4 al regimentului comun de infanterie 33 din Arad, regiment din cele mai curat românești. Batalionul a fost trimis acolo — cu atâtea alte trupe românești — ca să străjuiască granițele sudice ale monarhiei, într'un timp când pe marea vecină gonesc nebuni monstri de fier ai marinei austro-ungare, ca să întâmpine fantoma unui nou război și într'un timp când siguranța monarhiei reclama măsuri de cea mai întinsă prevedere pe uscat.

Ne oprim cutremurați de vestea asta.

Simțim cum ne învinge amarul și revolta. Iarna întreagă am auzit numai vesti, că soldații români, — acest material brut și atât de exploatabil, — flămânezec, sunt rău îmbrăcați, îndură gerul cel mai cumplit, n'au adăpost omenesc și sunt chinuți în deprinderi războinice din zori și până 'n noapte. Știam că soldătimea românească a fost aleasă și acum ca întotdeauna, când a fost vorba de primejdierea serioasă a intereselor monarhiei, să dea relativ numărul cel mai mare de jertfe și câți din noi n'am contemplat cu amă-

rație atâtea tablouri sinistre ce s'au putut vedea prin revistele ilustrate din Ungaria și Austria înfățișând santinele înghețate la postul datoriei lor, acolo prin singurătățile de întunec și groază dela hotar, uitați poate și de nemijlocita superioritate militară. Am văzut apoi cum în unele ținuturi, de pildă în Bănat, soldătimea străină, detașată pentru explorarea neconținută a teritoriului unui eventual război cu Serbia, a ajuns o adevărată plagă pentru populație. Ca să nu amintim altele, revocăm în memoria cetitorilor noștri cazul țaranului român Sârbu din Ogradena, care a fost oprit în drumul său spre Orșova și străpuns pur și simplu de soldați, pentru că a cutezat să invoce mizeria cruntă în care tânjea el cu întreaga lui familie.

Și privim și reversul monedei cu care ni se răsplătesc virtuțile ideale ale soldatului român, conștiința de fier a datoriei, spiritul de jertfire de sine, credința lui oarbă pentru — da, pentru dinastie. Am văzut cum chiar în acest restimp, când viitorul monarhiei și dinastiei a fost la adăpostul brațelor românești de aici și de dincolo, (și mai este și azi și va mai fi și în viitor!) guvernul Ungariei ne-a scos până și din drepturile constituționale de-o valoare atât de problematică ce avem și a putut să facă acest lucru cu învoirea, ba chiar „spre o deplină mulțumire” (sunt vorbe nedesmințite!) a dămnitorului. Ni-s'au dat atâtea semne de înțelegere pentru tradiționala noastră credință. Și ni se dau mereu, ca nu cumva să mai putem rătăci în iluziile noastre. Iată, în cercul Sasca, guvernul aplică cu aceeași ardoare mijloacele corupției și teroarei ca or și când în trecut. Primarii români ai

satelor, dimpreună cu alți oameni de frunte sunt târați pe la solgăbirae, sunt insultați, sunt palmuiți și despoiați fără nici un scrupul de cele mai elementare drepturi cetățenești, de libertatea personală chiar. Satul Ciclovromână e pus în stare de asediu, oamenii cei mai respectați ai neamului nostru sunt improșcați de cinismul celor din urmă slujbași ai administrației și stările de-acolo nu se deosebesc întru nimic de stările de groază și revoltă din oricare sat din Macedonia ajuns pradă oardelor grecești. Și încă nu putem să știm ce ne rezervă sfârșitul campaniei.

Dar nici de-acolo, de unde ar putea să ne vie semnele unei mai nepreocupate îngrijiri pentru un element atât de prețios cum este soldatul român din armata austro-ungară, nu ne vine decât dovada vinovăției. Nenorocirea soldaților noștri dela Dvrznik e atât de elocventă. Dealurile de acolo sunt sterpe, conțin numai pământ roșu și pământ văros, din care răsar enorme stânci solitare, ca preserate de-o mână uriașă. Nicăiri pe continent nu cade mai multă ploaie primăvara. Pământul se înmoaie ușor și prăbușirile lavinare de stânci sunt foarte dese. Atât de dese încât satele sunt așezate, după o lungă experiență, numai în puținele locuri cu desăvârșire ferite din văile longitudinale. O purtare de grijă, cât de neînsemnată, putea deci să previe catastrofa, așezând pe soldați nu tocmai sub stâncile prăvălișe, ci undeva mai în josul poalelor dealului. Dar cui îi arde de viața bietului soldat român într'o împărăție ca a noastră?!

Zadarnic vor prohodii pe cei patru nenorociți salvele de paradă, zadarnic va urui lu-

Cronică din Paris.

Demisia cabinetului Briand. — Reluarea lui „Cyrano de Bergerac”. — Care este rolul criticelei? — Educația fizică și foloasele ei.

Paris, 19 Martie.

Pe cer gonesc de mai multe zile nori vineți și livizi, pe cari vântul îi alungă fără încetare, dându-le forme vagi și monstruoase. Plouă și e frig. Castanii de prin parcuri s'au împodobit totuși cu muguri verzi, dar le e dor de soare, și soarele nu se mai arată. Avem o lună Martie capricioasă și rea.

M'a sculat azi dimineața urletul vântului. Am pus mâna pe ziare. Două vesti importante mi-au atras privirile: Regele Gheorghe al Greciei a fost asasinat la Salonic; în Paris, cabinetul Briand a demisionat.

Guvernul a căzut în mod excepțional la Senat, după ce președintele de consiliu a cerut să se voteze reprezentanța minorităților. Ciocul a fost bătrânul Clemenceau, veșnicul răsturnător de ministere. Nu-l felicit pentru aceasta. Scopul lui — și al blocului radical al cărui șef este — era să lovească în d. Poincaré, ale cărui idei d. Briand le-a susținut la tribună. Criza guvernamentală e mai serioasă decât s'ar crede, acum, când Franța străbate vremuri grave, când la ordinea zilei este serviciul militar de trei ani, și cu el întreaga chestiune a apărării naționale. Ministerul Briand a căzut dar la Senat, în

chestia reformei electorale, care a avut și are deplină aprobare a camerei deputaților. Criza care se deschide e gravă. Cele două adunări parlamentare sunt în ceartă. Senatul nu vrea reprezentanța minorităților votată de cameră. Camera, la rândul ei, nu vrea scrutinul de listă propus de comisia senatorială. În momentul când scriu succesorul lui Aristide Briand nu e încă designat. Nu îmi vine să cred că președintele Republicei îl va însărcina cu formarea noului minister pe Georges Clemenceau, cu toate asigurările lui că va vota serviciul militar de trei ani... Poate că primul ministru de mâne va fi d. Etienne, actualul ministru de război?...

Hotărât lucru: Cyrano de Bergerac este un pur cap de operă. De o săptămână de zile adorabilele versuri ale lui Rostand răsună iar pe scena teatrului dela Porte Saint-Martin, întretăiate de zăngănit de sabie și de doine provansale. Imensul succes al acestei piese, când a fost reprezentată pentru întâia oară acum 15 ani era, pe deplin meritat. Gloria fulgerătoare care a făcut din Edmond Rostand un quasi erou, nu e din fericire usurpată. Invidia literară a căutat să clatine opera măiastră cu o înverșunare de nedescris; sfertările ei au fost zadărnice. Am asistat alaltăieri pentru prima oară la reprezentarea lui Cyrano, căci acum cincisprezece ani nu mă aflam la Paris. Frumusețile geniului lui Rostand m'au mișcat până la lacrimi. Sala era arhi-plină. Entuziasmul spectatorilor întrecea orice descriere.

În locul regretatului Coquelin, rolul lui Cyrano e interpretat de Le Bargy, arogantul transiug dela Comedia Franceză. Mi-a spus vecinul meu de stal că jocul lui nu se poate compara cu acela al lui Coquelin. Eu n'am putut să fac nici o asemănare între ei căci nu l'am văzut pe Coquelin; am găsit însă că Le Bargy nu e destul de vioi, nici destul de scilpitor și nici destul de „gentilom spadasin” sub pourpoint-ul lui Cyrano. Calitățile acestea le posedă până la sublim Coquelin cel mare. În schimb Le Bargy a fost admirat în scenele de amărăciune, de resemnare de tristeță.

Nemuritorul creator al bravului și generosului gentilom din Bergerac se află în momentele de față la Paris. El a asistat Marți seara la banchetul criticilor dramatici. Cu o francheță care-i face cinste Edmond Rostand a protestat împotriva proiectului pe care îl au directorii de teatre de a suprima, sau cel puțin de a micșora rolul criticelei, înlocuind părerile foiletoniștilor teatrali asupra pieselor, cu niște buletine stereotipe, tămăiate, meschine. Ar fi nedemn, ar fi mai ales dureros ca mercantilismul american să pătrundă așa de adânc în moravurile literare ale Franței, care le-a păstrat până acum curate de atingerea procedurilor yankee.

Rolul criticelei în toate manifestările intelectuale, este mare și nobil. De curând a fost aici la Paris o discuție generală în această privință. Ea a luat naștere dela un incident literar. Criticul dramatic al lui „Journal”, delicatul și

gubului suter și tobelor — cine va aduce stră-
zării în stăruie la urmă de lași răscăpăni,
cari is pierd poate într-o zi în nașterea de
șap. Zădărnice se vor de căpăcării de ate-
nitate din partea organelor militare. — cine
le va rădăci. Și zădărnice tot mai zădă-
rnic vor sălăși, apăsătoare simlăzise și se vor
mai face la deminentele noastre de „traditio-
nala noastră”. În stăruie eroice ale solda-
șilor noștri, cari au paval cu trupurile lor în-
tru-nul spre mările și muntărie, aceste apăsări
vor răsuna tot mai în gol, tot mai strazene
de conștiința noastră, din care se smulg anul
cât anul simbolurile mincinoase ale unui tre-
cut lipsit de demnitate adevărată.

Și scriem aceste rânduri, nu pentru că să
amintim că putem mai mult, ci din via
amărăciune.

Ultimul sentiment al român? Ziarele
maghiare anunță că corpul profesoral al se-
minarului teologic din Ungvár a hotărât ca
ce 13 teologi români cari s-au vot să cănie
doctele lui Kossuth la 15 Martie au să cănie
„Nymanus” al maghiar în prezența tuturor
celorlalte teologi și seminarului și fiecare dia-
con ei să prezinte în scris o lucrare despre
cum trebuie să căniească fiecare cetățean
„Nymanus” al maghiar. Sentința aceasta va
fi scrisă episcopului de Ungvár și după o
probarea ei va fi comunicată și teologilor.

Stăm alături în lăta acestei sentințe bur-
bute, care a putut isvorii numai din creștii or-
biți de nebunie al sovinișmului maghiar. Aș-
teptăm cu respirație optuă să urzim ce at-
itudine și ce măsuri au luat sau intenționează
o lăta înalți prelați români ai bisericii nou-
stre greco-catolice față de acest procedeu mi-
șeșesc și las atenția la sentimentele de Români
al celor 13 teologi români din seminarul din
Ungvár.

Așteptăm cu teologii români din capca-
nele romano-catolice să fie mănuși odată
pentru todeauna de tortura diavolească ce
li se aplică.

Despre hotărârea celor țărâți pe eșafodul
conștiinței naționale, — despre atitudinea

lăta de clerici români în urma dracului
tratament, și avem încă taci o silă.

Scenerie despre politica externă. În numărul
din Martie al revistei maghiare „A Csillag” Nicolae
Székely critică într-un articol politica exter-
noare la Belcani a monarhiei noastre și se ocu-
pe de îndoseb de Rusia, care prin acțiunea și
pansivă a provocat conflagrația generală din
Balcani. Arată pețioase că li provoacă igu-
ra monarhiei în urma căderii stărilor bal-
canice și acționează cu opinia publică rusească
ca se ocupe deși cu lăta împărțirii monarhiei.
Articolul se sfârșește cu următoarele conchizi:
Am lăcut în orient o politica de „splendid iso-
lation”, înțeles astfel nu vom avea și se vom
putea răzuna singur de lătașele noastre și pe
provingia. Dar aceasta ar fi și desul pentru
ce se sunt bărbali — dar numai pentru aceia.
Urmărește pețioase a neglijenței noastre po-
litice se vor în în cel mai scurt timp și se vor
strănuie, ca un satul. Nu în as vîra dacă prin
noia urcare a contingentului militar al Germa-
niei se lăc și pentru probabilitatea, ca să ne
poate apăta granițele noastre de nord și și la
Kaisa ciur și atunci, când puterea armată a
Austro-Ungariei ar fi legală în stăruie balca-
nice. Dacă deși acum regatul român cănd, după
cum am amintit, împăre „speranțele lui” încă
nu s-au realizat și în vederea unor perspective
mai favorabile ar urma covântul ademenitor al
trăpeli aliance și ar urce în tabăra contrară,
atunci perspectivele noastre în viitor vor fi mai
variabile, dar nici decum pline de nădejde. Dacă
noi nu vom face Rusia acum inofensivă, adică
nu o vom împărți, nu va împărți ea pe noi.
„Rusian esse debentiam”. Rusia trebuie nim-
dită, spune teoria și aceasta e și realitatea. E
rîndul nostru să alegem! „In de, or not to be”
e și săv a nu fi, aceasta e întrebarea. Opinia
publică rusească nu va cunoaște erularea; dacă
vor fi gata, vor și cum să trateze cu noi. Pen-
tru noi amănarea, adorarea păcii lăta cu peri-
colul ce ne amenință e un harakiri, moartea si-
gură!

După asasinarea regelui
Gheorghe.

București, 7/20 Martie 1913.

Asasinarea regelui George a impresionat
adânc toate cercurile politice din Europa și în
special curțile cu cari se înrudea augustul de-
lucet.
România oficială s'a grăbit să se asocieze
la durerea Greciei și ieri camera și senatul a

expresional condoleanțele sale parlamentului gre-
cesc și în semn de pohnu au lăta acțiune.

Regele George al Greciei a fost un rege
bun și cu apăsări constituționale și democra-
tice. Kar s'a văzut în viața popoarelor dem-
cratice un rege care să abdice de lăta vo-
chiar la prerogativele sale, cănd era vorba de
satisface dorințele poporului său. S'a spus, și cu
drept cuvânt, că poporul grecesc a fost „in-
vernabil și nedisciplinat”, însă, regele său, a
știt să-și impoș și după șu de ani de zădu-
mă domnie, să realizeze înalți bienfăcături.

Regele George, ca să fie în asenimentul ele-
mizmul de preintendenți, a trebuit, în multe
împrejurări să uite că este monarh și în con-
ștință să supline chiar protocoalele palatului.
Nimeni nu ar crede că un rege să trimite felici-
tări unui perturbat, cu ocazia onomastice. To-
tus regele George felicită pe Averof din Ale-
xandria, știind că prin această magistrie filo-
timia unui patriot și binefăcător neîntrecut al
neamului grecesc. Dacă George Averof și că-
lăți mari binefăcător al Greciei s'au întrecut
în acțiune lor de generositate față de țenim,
aceasta se datorește în primul rînd regelui
George, care a știt să întredie focal sacru al
patriotismului în stăruie nobil al aronimului
George Averof, originar din Metzova, metro-
polia aronimismului din Pind.

Regele George al Greciei până să-și vădă
ideala realiza: a trebuit să suferă cele mai
josnice căinții din partea supușilor săi. A su-
ferit cu durere degradarea și izgonirea fiilor
săi din fruntea armatei.

Dar prin răsboiul de azi, în care monito-
rul de tron și-a luat cea mai strălucită revanșă,
în special cu capitularea lanine — se șterge
trecutul. Invinșul dela Domokos a reușit să în-
vingă pe cei doi invingători din 1897, pe Tah-
sin Pașa, care în mai puțin de două săptămâni
a pierdut Macedonia și pe Essad Pașa, coman-
dantul trupelor dela lanina.

Noul rege al Greciei Constantinos I, va fi un
demi succesor al augustului său tată.

Panelenismul își pune toate speranțele în
noul rege și vede într'insul pe viitorul împărat
al unei Grecii mari, cu capitala Constantinop-
pol.

În marea durere pe care o încearcă elen-
ismul prin asasinarea regelui George, găsește
manifestare nu numai în faptul că Europa în-
treagă se asociază la dolul lor, dar și în faptul
că în urma lui George vine ca rege fiul său
Constantin, sortit ca să restaureze imperiul din
Bizanț.

Pyrrhus.

ordul Abel Hermant, a scris cu prietelul repre-
zentării la Comedia Franceză a piesei „L'Em-
buscade” de Henry Kistemackers, că autorul
și nu trebuie considerat ca făcând parte din re-
publica înțeleșilor. Kistemackers este în ochii lui
Abel Hermant, un scriitor de drame sensaționale
în cari aria este străină. De aci soufflet și un
duel în perspectivă. Marcel Proust, la care au
recurs și care a fost numit arbitru în acest dila-
cion, a declarat însă că un duel nu este posibil
între cei doi autori, deoarece Abel Hermant s'a
lăcut în articolul său nici o apreciere asupra
personajului lui Kistemackers, căruia i-a judecat
numai opera literară. Adică Abel Hermant n'a
lăcut hotărâre permise ale criticii dramatice.

În jurul acestui incident s'a încins, după cum
am scris, o discuție foarte interesantă asupra
criticii și rolului ei. Și toate spiritele distinse au
fost de acord că critica este o necesitate socială.
În literatură, în artă, în politică ea face mai mult
decât a conduce opinia publică — care de cele
mai multe ori rămâne străină de ea. Critica în-
treține o atmosferă caldă, o atmosferă de dis-
cuții, de luptă, de stimulare de rodnicie. Ea pre-
gătește acțiunile de selecțiune. Ea îi încălzește pe
artști și le însușă energia de a învinge. Un
neam, un oraș, un grup cărora le lipsește cri-
tica, se paralizază în mod fatal, cad în som-
nolență, în inerție. Critica ne îndrumază în spre
mai bine, în spre mai frumos. Și lăta îndrăgesc
că în ea s'a gândit Goethe cănd a scris admi-
rabila scenă a coroanei din Torquato Tasso, a

coroanei pe care ducele i-o oferă poetului. Răs-
plata aceasta îl întărește pe Torquato
Tasso. Nu-și mai aduc aminte de ca-
vimele pe cari le roșiește el cu acest
prietel. Sentul lor e cam acesta: „Nu pe capul
meu această cunună; as dorii ca ea să pitească
veșnic în nori, sus, sus de tot, s'o am mereu în
lăta ochilor mei, ca să mă măt tot mai sus
spre a o atinge”. Lipsa unei critici ar avea
drept rezultat de a ne împăca cu noi înși-ne,
de a ne mulțămii cu cel mai neînsemnat rezul-
tat, de a ne înorocșa degetele pe pămînte în
trista beatitudine a mediocrității.

— Franța e pe cale de a se regenera nu nu-
mai moralmente, dar și fiziceste. Educația fi-
zică a tineretului a atins aci gravitatea unei che-
stuni sociale de cel mai înalt interes. În curând
va avea loc la Paris congresul pentru educația
fizică, a cărui menire va fi de a alege cea mai
potrivită metodă de cultură trupească, din căți
se va supune. Până acum atenția lui a fost re-
ținută de metodele locotenent-colonelului Boblet
și de aceea a locotenentului Hébert.

Metoda locotenent-colonelului Boblet, zisă
militară, cuprinde: 1) gimnastica educativă pen-
tru a mlădia și a desvolta toate părțile corpu-
lui; 2) gimnastica de aplicațiune, cuprinzând
exerciții pur militare; 3) gimnastica de selec-
țiune, sau a sporturilor care nu poate conveni
decât unei elite.

Mai bună lăta pare metoda zisă naturală, a
locotenentului Hébert. El spune: „Orice ființă

în stare liberă parvine la desvoltarea sa fizică
complectă prin simpla practică a exercițiilor
sau a mișcărilor la cari ea este destinată de na-
tură, sau cari îi sunt utile pentru conservarea
și protejarea ei. Cele mai frumoase specimene
de forță și de sănătate se întănesc în oamenii
cari trăesc mai aproape de natură, și în parți-
cular la sălbateci.

Metoda de educațiune a locot. Hébert nu
este de fapt decât un fel de reînțoarcere la na-
tură, adaptată însă condițiilor de viață socială
actuală. Metoda aceasta cuprinde 1) Mersul;
2) Cursa; 3) Exercițiile de urcare pe prăjină;
4) saltul; 5) ridicarea greutăților; 6) lansarea
greutăților; 7) apărarea firească (boxul și lupta)
și 8) inotul.

În rezumat, metoda naturală consistă în a-
face pe om să execute mișcărilor pentru cari e
născut, și să le execute cu cea din urmă per-
fecțiune. Ea e primită cu entuziasm în Franța.
Dela ministru și până la hamal, toată lumea se
pășionează aici pentru educația fizică. Educa-
ția aceasta e menită să dea rasei niște generații
sănătoase, frumoase, puternice și hotărâte. Căci
sporturile desvoltă nu numai muschii și agilita-
tea noastră, dar și sângele rece, voința noastră.
Ele sunt cel mai bun remediu împotriva dege-
nerării care ne amenință în veacul nostru de ci-
vilizație rafinată și supremă. Ele vor balansa în
mod fericit influența stricătoare a orașelor mari,
a locuințelor neaerisite, a surmenajului nostru
în lupta pentru existență.
C. R. B.

trebuie deci

Scrisoare din Sasca.

Incapabilul solgăbirău penzionat cu mai bine de 8000 cor., incapabilul Korkán străjuit de chinezi, de jandarmi, boactări și alte soiuri de „autorități” administrative își continuă turneul bătând din gură promisiuni cu vagoanele. Mai ales sunt încântați de el cărciumarii cari speră licențe de birt cât mai lesne. Cât privește promisiunile lui cu adausurile de congruă preoților, ăștea nu mai mișcă nici suflet de om cum mișca înainte câte-un suflet de preot slab de inger — căci se vede cât de colo cum rânjesc dinții dușmănoși ai impilătorilor. Neomul Korkán nu uită să arunce câte vorbe nespălate pe seama fruntașilor noștri și să se umfle de mândrie și putere. Adevărul e că Korkán n'are ascultători, iar acei ascultători cu ochii jucători în orbitele capului tradează altceva decât o „supunere”, ei tradează curiozitate față de cuvântătorul care nu pregetă totuși să-și bată gura de-a surda.

Altul e aspectul unei adunări unde se prezintă d. Vlad. Privirile ascultătorilor sunt pironite asupra dlui Vlad și celorlalți cuvântători, sufletele sunt extaziate. Din mulțimea de oameni se destăinuiește o uriașă putere, se agită o singură voință, un singur gând. Toți stau ca încremeniți urmărind secretul țării ce le e dată de câte ori țara are nevoie de a cere dela supuși sfatul. Ascultătorii dlui Vlad sunt blânzi ca mieii, înmuiți suflătește până la lacrimi și urale nesfârșite izbucnesc tumultos.

Măne steagul nostru va fi în Ciclova-română.

Acestea ni le vestesc ca o completare la cele trimise

Un modest ostas.

Din marile ziare europene.

„Le Temps” și chestiunea Macedo-Română.

Paris, 20 Martie. — Sub titlul „Acțiunea diplomatică”, oficiosul francez discutând problema Macedoniei autonome declară următoarele: „...O nouă misiune turcă(?) parcurge Europa. Ea e însărcinată de a pleda în favoarea creării unei Macedonii autonome. Această idee care a găsit partizani la București ca și la Viena n'are alt scop decât de a ridica noi obstacole expansiunii teritoriale a celor patru aliați și de a împiedeca constituirea unei confederațiuni balcanice, destul de tare și puternică pentru a se împotrivi contra tuturor rivnitorilor(!?)... E foarte puțin probabil că această nouă tentativă (que cette nouvelle tentative) va avea șanse de reușită(!?)... Chiar dacă câteva puteri ar dori-o coalițiile victorioase sunt destul de conștiente de ele înșile și de puterile lor pentru a-i ridica toate perspectivele de reușită”(!?)... Nici că se poate o mai frumoasă, mai justă și mai concisă informație pentru cel mai oficios ziar francez!

„Le Figaro” și situația internațională.

Paris, 20 Martie. Asupra situației internaționale numitul ziar aduce următoarele știri pesimiste: „...In Balcani războiul se prelungește cu toată sleirea de forțe a combatanților, sleire

care îi poate antrena totuși să comită acte eroice de disperare... Dacă mediațiunea puterilor ar parveni să impue pacea, cedarea Scutarilor viitoareii Albanii ar putea renaște ostilitățile. Acordul româno-bulgar e departe de a fi restabilit; repartizarea către Bulgaria, Serbia Grecia, a celei mai mari părți a sarcinilor financiare turcești, nu e încă schițată... Italia chiamă la tot cazul două clase sub drapel; Austria nu modifică întru nimic costisitoarea ei mobilizare; Rusia de asemeni; Germania prepară o formidabilă adăogire a trupelor sale; în sfârșit Belgia înspăimântată de atâta îngrămădire de oaste la frontiera sa, se forțează de a-și reîntregi în pripă armata”.

Societatea română din Paris, Vasile Alecsandri.

— Relații speciale. —

Departee de țara liberă, Românii au datoriat să întrețină pururea vie, aprinsă, lumina unității culturale și sufletești, și să reprezinte același gând unitar în momentele când se pun pe tapet marile probleme naționale.

Această nevoie națională, au reprezentat-o totdeauna grupurile de Români ce s'au perindat de-a lungul secolului al XIX-lea în capitala luminată de ideile mari, a Franței.

Găsind în sprijinul ideilor și manifestărilor lor o bună și sănătoasă tradițiune, studenții din Paris muncesc solidar și cu folos, pentru desăvârșirea unității noastre sufletești și pentru întărirea voințelor în împrejurările actuale, la Societatea română din Paris: Vasile Alexandri.

Numele însuș al societății, acel mare Român, reprezentă, poate, pe cel mai mare admirator al Franței. Ca elev de liceu și ca student, ca patriot căutând să deștepte atențiunea Francezilor pentru cauza română, și în sfârșit ca ministru plenipotențiar în Franța, Vasile Alecsandri trebuia, cel dintâi să figureze ca simbol al eforturilor tinerimei noastre în Paris.

Mijloacele prin cari studenții români caută să facă cunoscut poporul nostru în starea lui actuală, fraților dela Sena, sunt de natură intelectuală: conferințe, publicațiuni și întâlniri mai mari, în mijlocul publicului francez și român.

Indepărtând ori ce altă presupunere decât jertfa și munca pentru ținta lor națională, studenții români au reușit să se grupeze într'un număr însemnat la această societate și să câștige și simpatia unui public francez ales, de profesori, medici, ofițeri și studenți.

Ca să se vadă și mai bine caracterul manifestărilor societății Vasile Alecsandri, iată și numele conferințelor ținute în anul acesta:

1. Românii în Paris, în preajma anului 1848;
2. Cauza românească și sprijinul scriitorilor francezi în secolul al XIX-lea;
3. Frumuseța muzicii noastre bisericesti;
4. Nevoia unei strînse legături cu publicul francez și organele de publicistică;
5. Hipersensibilitatea generală prin mijlocirea corpului tiroid (conferință științifică);
6. Atitudinea presei franceze față de România în împrejurările actuale;
7. Discuțiuni asupra legăturilor româno-albaneze;
8. Literatura română, pregătitoare a Unirei;
9. Interesele României în Orient;
10. Despre fagocitoză (conferință științifică).

Aceste disertațiuni au fost ținute în limba română sau limba franceză de doctori, profesori, avocați și studenți. Afară de ele, au avut loc și două serbări mai mari, cu public străin, onorate și de ministrul român la Paris, prin prezența sa.

Acest fel de manifestare reprezintă, cred, calea sănătoasă, fiindcă îndreptează ori ce chestiune mărunță ce poate aprinde zăzani nître Români și pregătește temeinic o solidaritate de care avem nevoie într'un oraș unde numărul compatrioților noștri se ridică la două mii.

Un alt caracter bun al acestor manifestări intelectuale e că îndepărtează din capul locului ori ce subjugare oamenilor politici din țară și lumii oficiale, menținând deci nota superioară a unei manifestări naționale, românești.

Alături de conferințe în întruniri publice, studenții români dela societatea Vasile Alecsandri vor începe o nouă activitate prin publicațiuni și printr'un buletin în limba franceză. Articole cu privire la problemele actuale, au scris unii dintr'inșii în ziarele și revistele din țară. Continuitatea lor va cimentea și mai mult activitatea societății.

V. V. H.

Victime la granița dalmatină a monarhiei.

Soldați morți și răniți din regimentul de infanterie 33 din Arad.

Arad, 22 Martie.

Așezările soldaților dela granița întâmpină o mulțime de greutăți. Micile sătulețe nu pot servi prea mult ca locuri de popas pentru soldații numeroși ai monarhiei în vremuri de crize externe. Astfel că se impun clădiri de barace militare în preajma sătulețelor. Uneori astfel de barace ajung să fie așezate pe terenuri nepotrivite, necruțate nici de intemperiiile aduse de ploaie.

Un teren foarte nefavorabil pentru barace militare a fost totuși ales în preajma satului din Dalmația Dvrznic. Dela barace în sus se ridicau mari înălțimi de munți de pe cari se scurgeau necontenit pârăie de apă ce străbătura și în culcusurile soldaților. De câțeva vreme cer plumburiu acoperea pământul dalmatin și ploi grele și lungi cădeau nemiloase.

S'a întâmplat însă că Miercuri noaptea de pe coastele munților din susul Dvrznicului s'a desprins o stâncă mare prăvălindu-se peste corturile soldaților cari dormeau. Groaza între soldați abia se poate închipui. Cu felinarele aprinse s'a cercetat locul netezit de stâncă ce a omorât patru soldați și unsprezece soldați au fost grav răniți.

Soldatii făceau parte din batalionul al patrula al regimentului de infanterie 33 din Arad, batalion pus ca pază la aceste granițe dalmatine. Subcolonelul regimentului, Dionisie Florianu Joi dimineata a telegrafiat regimentului 33 din Arad despre nenorocirea întâmplată. Colonelul regimentului 33 din Arad, Alexandru Barbini a împărțit trista veste tuturor soldaților din regiment.

După probabilitățile ce se dau, se crede că jertfele stâncei prăbușite sunt din Arad ori din jur. Se așteaptă ca să se dea lămuriri amănunțite asupra nenorocirilor soldați, cari toți par a fi români, deoarece batalionul e condus de subcolonelul român Dionisie Florianu și face parte din regimentul de infanterie 33 al Aradului, regimentul cel mai curat românesc din monarhie.

cele mai noi și mai epezi copii fotografice și în timpul cel mai scurt pe un fond curat, cu linii negre, cu o punctualitate sigură, potrivite pentru pânuri de prezentat autorităților execută ca o specialitate deosebită fabrica de hârtii artistice a lui

Fellner Leó, BUDAPEȘT, V. Váci út 4. Telefon 28—48. Adresa pentru telegrame: „Positiv,, Budapest. — Apartament special pentru comanda din provincie.

(E 594—20)

Jertagrafia

gubru sunet al tobelor — cine va aduce mângâiere în atâtea familii de țărani năcăjite, cari își pierd poate întreaga lor nădejde de viață. Zadarnic se vor da explicații de atenuare din partea organelor militare, — cine le va mai crede... Și zadarnice, tot mai zadarnice vor rămâne apelurile emfaziste ce se vor mai face la sentimentele noastre de „tradițională loialitate”, la „faptele eroice ale soldaților români” cari au pavat cu trupurile lor drumul spre mărirea al monarhiei, aceste apeluri vor răsuna tot mai în gol, tot mai neauzite de conștiința noastră, din care se smulg unul câte unul simbolurile mincinoase ale unui trecut lipsit de demnitate adevărată...

Și scriem aceste rânduri, nu pentru ca să învinovățim cât putem mai mult, ci din viie amarăciune...

Umilirea sentimentului de român? Ziarele maghiare anunță că corpul profesoral al seminarului teologic din Ungvár a hotărât ca cei 13 teologi români cari n'au voit să cânte doinele lui Kossuth la 15 Martie au să cânte „Hymnusz”-ul maghiar în prezența tuturor celorlalți teologi ai seminarului și fiecare dintre ei să prezinte în scris o lucrare despre cum trebuie să cinstească fiecare cetățean „Hymnusz”-ul maghiar. Sentința aceasta va fi trimisă episcopului de Ungvár și după aprobarea ei va fi comunicată și teologilor.

Stăm uimiți în fața acestei sentințe barbare, care a putut isvori numai din creerii orbii de nebunie ai șovinismului maghiar. Așteptăm cu respirația oprită să auzim ce atitudine și ce măsuri au luat sau intenționează a lua înalții prelați români ai bisericii noastre greco-catolice față de acest procedeu mișelesc și laș atentat la sentimentele de Români ai celor 13 teologi români din seminarul din Ungvár.

Așteptăm ca teologii români din capcanele romano-catolice să fie mântuiți odată pentru totdeauna de tortura diavolească ce li se aplică.

Despre hotărârea celor târâți pe eșafodul conștiinței naționale, — despre atitudinea

crudului Abel Hermant, a scris cu prilejul reprezentării la Comedia Franceză a piesei „L'Embuscade” de Henry Kistemaekers, că autorul ei nu trebuie considerat ca făcând parte din republica literelor. Kistemaekers este în ochii lui Abel Hermant, un scriitor de drame sensaționale în cari arta este străină. De aci conflict și un duel în perspectivă. Marcel Prévost, li care au recurs și care a fost numit arbitru în acest diferend, a declarat însă că un duel nu este posibil între cei doi autori, deoarece Abel Hermant n'a făcut în articolul său nici o apreciere asupra persoanei lui Kistemaekers, căruia i-a judecat numai opera literară. Adecă Abel Hermant n'a trecut hotarele permise ale criticii dramatice.

În jurul acestui incident s'a încins, după cum am scris, o discuție foarte interesantă asupra criticii și rolului ei. Și toate spiritele distinse au fost de acord că critica este o necesitate socială. În literatură, în artă, în politică ea face mai mult decât a conduce opinia publică — care de cele mai multe ori rămâne străină de ea. Critica întreține o atmosferă caldă, o atmosferă de discuții, de luptă, de stimulare de rodnicie. Ea pregătește actele de selecțiune. Ea îi încălzește pe artiști și le însuflă energia de a învinge. Un neam, un oraș, un grup cărora le lipsește critica, se paralizează în mod fatal, cad în somnolență, în inerție. Critica ne îndrumă în spre mai bine, în spre mai frumos. Și îmi închipuiesc că la ea s'a gândit Goethe când a scris admirabila scenă a coroanei din Torquato Tasso, a

luată de clericii români în urma draconicului tratament, n'avem încă nici o știre.

Szemere despre politica externă. În numărul din Martie al revistei maghiare „A Cél” Nicolae Szemere critică într'un articol politica referitoare la Balcani a monarhiei noastre și se ocupă indeosebi cu Rusia, care prin acțiunea ei panslavă a provocat conflagrația generală din Balcani. Arată pericolele cari le provoacă Rusia monarhiei în urma cuceririlor statelor balcanice și accentuează că opinia publică rusească se ocupă deja cu ideea împărțirii monarhiei. Articolul se sfârșește cu următoarele concluzii: Am făcut în orient o politică de „splendid isolation”, prietenii acolo nu vom avea, ci ne vom putea răzima singur pe brațele noastre și pe prevedință. Dar aceasta ar fi și destul pentru cei ce sunt bărbați — dar numai pentru aceia. Urmările periculoase a neglijenței noastre politice se vor ivi în cel mai scurt timp și ne vor strimtori, ca un șurub. Nu m'as mira dacă prin noua urcare a contingentului militar al Germaniei se fac și pentru probabilitatea, ca să ne poată apăra granițele noastre de nord și și la Rajna chiar și atunci, când puterea armată a Austro-Ungariei ar fi legată în statele balcanice. **Dacă deja acum** regatul român când, după cum am amintit, după ce „speranțele lui” încă nu s'au realizat și în vederea unor perspective mai favorabile ar urma cuvântul ademenitor al triplei antante și ar trece în tabăra contrară, atunci perspectivele noastre în viitor vor fi mai variate, dar nici decum pline de nădejde. Dacă noi nu vom face Rusia acum inofensivă, adecă nu o vom împărți, ne va împărți ea pe noi. „Rusiam esse delendam”, Rusia trebuie nimicită, spune teoria și aceasta e și realitatea. E rindul nostru să alegem! „To be, or not to be” a fi sau a nu fi, aceasta e întrebarea. Opinia publică rusească nu va cunoaște cruțarea; dacă vor fi gata, vor ști cum să trateze cu noi. Pentru noi amânarea, adorarea păcii față cu pericolul ce ne amenință e un harakiri, moartea sigură!

După asasinarea regelui Gheorghe.

București, 7/20 Martie 1913.

Asasinarea regelui George a impresionat adânc toate cercurile politice din Europa și în special curțile cu cari se înrudea augustul defunct.

România oficială s'a grăbit să se asocieze la durerea Greciei și ieri camera și senatul a

exprimat condoleanțele sale parlamentului grec și în semn de doliu nu au ținut ședințe.

Regele George al Greciei a fost un rege bun și cu apucături constituționale și democratice. Rar s'a văzut în viața popoarelor democratice un rege care să abdice de bună voie chiar la prerogativele sale, când era vorba să satisfacă dorințele poporului său. S'a spus, și cu drept cuvânt, că poporul grecesc a fost *ingovernabil și nedisciplinat*, însă, regele său, a știut să-l împace și după 50 de ani de zbuciumată domnie, să realizeze idealul elenizmului.

Regele George, ca să fie în asentimentul elenizmului de pretutindeni, a trebuit, în multe împrejurări să uite că este monarh și în consecință să suprimă chiar protocolul palatului. Nimeni n'ar crede ca un rege să trimită felicitări unui particular, cu ocazia onomastice. Totuș regele George felicită pe Averof din Alexandria, știind că prin aceasta măgulește filotimia unui patriot și binefăcător neîntrecut al neamului grecesc. Dacă George Averof și ceilalți mari binefăcători ai Greciei s'au întrecut în actele lor de generositate față de elenizm, aceasta se datorește în primul rînd regelui George, care a știut să întrețină focul sacru al patriotismului în sufletul nobil al aromânului George Averof, originar din Metzova, metropola aromânismului din Pind.

Regele George al Greciei până să-și vadă idealul realizat a trebuit să sufere cele mai josnice calomnii din partea supușilor săi. A suferit cu durere degradarea și izgonirea fiilor săi din fruntea armatei.

Dar prin războiul de azi, în care moștenitorul de tron și-a luat cea mai strălucită revanșă, în special cu capitularea Ianinei — se șterge trecutul. Invinșul dela Domokos a reușit să învingă pe cei doi învingători din 1897, pe Tahsin Pașa, care în mai puțin de două săptămâni a pierdut Macedonia și pe Essad Pașa, comandantul trupelor dela Ianina.

Noul rege al Greciei Constantinos I, va fi un demn succesor al augustului său tată.

Panelenismul își pune toate speranțele în noul rege și vede într'însul pe viitorul împărat al unei Grecii mari, cu capitala Constantinopol.

În marea durere pe care o încearcă elenismul prin asasinarea regelui George, găsește manifestare nu numai în faptul că Europa întreagă se asociază la doliul lor, dar și în faptul că în urma lui George vine ca rege fiul său Constantin, sortit ca să restaureze imperiul din Bizanț.

Pyrrhus.

coroanei pe care ducele i-o oferă poetului. Răsplata aceasta îl întristează pe Torquato Tasso. Nu-mi mai aduc aminte de cuvintele pe cari le rostește el cu acest prilej. Sensul lor e cam acesta: „Nu pe capul meu această cunună; aș dori ca ea să plutească veșnic în nori, sus, sus de tot, s'o am mereu în fața ochilor mei, ca să mă înalț tot mai sus spre a o ajunge”. Lipsa unei critici ar avea drept rezultat de a ne împăca cu noi înși-ne, de a ne mulțămii cu cel mai neînsemnat rezultat, de a ne încredința degetele pe pânțele în trista beatitudine a mediocrității.

— Franța e pe cale de a se regenera nu numai moralicește, dar și fizicește. Educația fizică a tineretului a atins aci gravitatea unei chestiuni sociale de cel mai înalt interes. În curând va avea loc la Paris congresul pentru educația fizică, a cărui menire va fi de a alege cea mai potrivită metodă de cultură trupească, din câți se va supune. Până acum atenția lui a fost reținută de metodele locotenent-colonelului Boblet și de aceea a locotenentului Hébert.

Metoda locotenent-colonelului Boblet, zisă militară, cuprinde: 1) *gimnastica educativă* pentru a mlădia și a desvolta toate părțile corpului; 2) *gimnastica de aplicațiune*, cuprinzând exerciții pur militare; 3) *gimnastica de selecțiune*, sau a sporturilor care nu poate conveni decât unei elite.

Mai bună îmi pare metoda zisă naturală, a locotenentului Hébert. El spune: „Orice ființă

în stare liberă parvine la dezvoltarea sa fizică completă prin simpla practică a exercițiilor sau a mișcărilor la cari ea este destinată de natură, sau cari îi sunt utile pentru conservarea și protejarea ei. Cele mai frumoase specimene de forță și de sănătate se întâlnesc la oameni cari trăiesc mai aproape de natură, și în particular la sălbateci.

Metoda de educațiune a locot. Hébert nu este de fapt decât un fel de reîntoarcere la natură, adaptată însă condițiilor de viață socială actuală. Metoda aceasta cuprinde 1) *Mersul*; 2) *Cursa*; 3) *Exercițiile de urcare pe prăjină*; 4) *saltul*; 5) *ridicarea greutăților*; 6) *lansarea greutăților*; 7) *apărarea firească (boxul și lupta)* și 8) *inotul*.

În rezumat, metoda naturală consistă în a-l face pe om să execute mișcărilor pentru cari e născut, și să le execute cu cea din urmă perfecțiune. Ea e primită cu entuziasm în Franța. Dela ministru și până la hamal, toată lumea se pasionează aici pentru educația fizică. Educația aceasta e menită să dea rasei niște generații sănătoase, frumoase, puternice și hotărâte. Căci sporturile desvoltă nu numai muschii și agilitatea noastră, dar și sângele rece, voința noastră. Ele sunt cel mai bun remediu împotriva degenerării care ne amenință în veacul nostru de civilizație rafinată și supremă. Ele vor balansa în mod fericit influența stricătoare a orașelor mari, a locuințelor neaerisite, a surmenajului nostru în lupta pentru existență.

C. R. B.

Scrisoare din Sasca.

Incapabilul solgăbirău pensionat cu mai bine de 8000 cor., incapabilul Korkán străjuie de chinezi, de jandarmi, boactări și alte soiuri de „autorități” administrative își continuă turneul bătând din gură promisiuni cu vagoanele. Mai ales sunt încântați de el cărciumarii cari speră licențe de birt cât mai lesne. Cât privește promisiunile lui cu adausurile de congruă preoților, ăstea nu mai mișcă nici suflet de om cum mișca înainte câte-un suflet de preot slab de inger — căci se vede cât de colo cum rânjesc dinții dușmănoși ai împilătorilor. Neomul Korkán nu uită să arunce câte vorbe nespălate pe seama fruntașilor noștri și să se umfle de mândrie și putere. Adevărul e că Korkán n'are ascultători, iar acei ascultători cu ochii jucători în orbitele capului tradează altceva decât o „supunere”, ei tradează curiozitate față de cuvântătorul care nu pregetă totuș să-și bată gura de-a surda.

Altul e aspectul unei adunări unde se prezintă d. Vlad. Privirile ascultătorilor sunt pironite asupra dlui Vlad și celorlalți cuvântători, sufletele sunt extaziate. Din mulțimea de oameni se destăinuiește o uriașă putere, se agită o singură voință, un singur gând. Toți stau ca încremeniți urmărind secretul țării ce le e dată de câte ori țara are nevoie de a cere dela supuși sfatul. Ascultătorii dlui Vlad sunt blânzi ca mieii, înmuiați sufletește până la lacrimi și urale nesfârșite isbucnesc tumultos.

Măne steagul nostru va fi în Ciclova-română.

Acestea ni le vestesc ca o completare la cele trimise

Un modest ostaș.

Din marile ziare europene.

„Le Temps” și chestiunea Macedo-Română.

Paris, 20 Martie. — Sub titlul „Acțiunea diplomatică”, oficiosul francez discutând problema Macedoniei autonome declară următoarele: „...O nouă misiune turcă(?) parcure Europa. Ea e însărcinată de a pleda în favoarea creării unei Macedonii autonome. Această idee care a găsit partizani la București ca și la Viena n'are alt scop decât de a ridica noi obstacole expansiunii teritoriale a celor patru aliați și de a împiedeca constituirea unei confederațiuni balcanice, destul de tare și puternică pentru a se împotrivi contra tuturor rivnitorilor(!?)... E foarte puțin probabil că această nouă tentativă (que cette nouvelle tentative) va avea șanse de reușită(!?)... Chiar dacă câteva puteri ar dori-o coalițiile victorioase sunt destul de conștiente de ele înșile și de puterile lor pentru a-i ridica toate perspectivele de reușită”(!?)... Nici că se poate o mai frumoasă, mai justă și mai concisă informație pentru cel mai oficios ziar francez!

„Le Figaro” și situația internațională.

Paris, 20 Martie. Asupra situației internaționale numitul ziar aduce următoarele știri pesimiste: „...In Balcani războiul se prelungește cu toată sleirea de forțe a combatanților, sleire

care îi poate antrena totuș să comită acte eroice de disperare... Dacă mediațiunea puterilor ar parveni să impue pacea, cedarea Scutarilor vittoarei Albanii ar putea renaste ostilitățile. Acordul româno-bulgar e departe de a fi restabilit; repartizarea către Bulgaria, Serbia Grecia, a celei mai mari părți a sarcinilor financiare turcești, nu e încă schițată... Italia chiamă la tot cazul două clase sub drapel; Austria nu modifică întru nimic costisitoarea ei mobilizare; Rusia de asemeni; Germania prepară o formidabilă adăogire a trupelor sale; în sfârșit Belgia înspăimântată de atâta îngrămădire de oaste la frontiera sa, se forțează de a-și reîntregi în pripă armata”.

Societatea română din Paris, Vasile Alecsandri.

— Relații speciale. —

Departee de țara liberă, Românii au datoriat să întretină pururea vie, aprinsă, lumina unității culturale și sufletești, și să reprezinte același gând unitar în momentele când se pun pe tapet marile probleme naționale.

Această nevoie națională, au reprezentat-o totdeauna grupurile de Români ce s'au perindat de-a lungul secolului al XIX-lea în capitala luminată de ideile mari, a Franței.

Găsind în sprijinul ideilor și manifestărilor lor o bună și sănătoasă tradițiune, studenții din Paris muncesc solidar și cu folos, pentru desăvârșirea unității noastre sufletești și pentru întărirea voințelor în împrejurările actuale, la Societatea română din Paris: Vasile Alexandri.

Numele însuș al societății, acel mare Român, reprezintă, poate, pe cel mai mare admirator al Franței. Ca elev de liceu și ca student, ca patriot căutând să deștepte atențiunea Francezilor pentru cauza română, și în sfârșit ca ministru plenipotențiar în Franța, Vasile Alecsandri trebuia, cel dintâi să figureze ca simbol al eforturilor tinerimei noastre în Paris.

Mijloacele prin cari studenții români caută să facă cunoscut poporul nostru în starea lui actuală, fraților dela Sena, sunt de natură intelectuală: conferințe, publicațiuni și întâlniri mai mari, în mijlocul publicului francez și român.

Indepărtând ori ce altă presupunere decât jertfa și munca pentru ținta lor națională, studenții români au reușit să se grupeze într'un număr însemnat la această societate și să câștige și simpatia unui public francez ales, de profesori, medici, ofiteri și studenți.

Ca să se vadă și mai bine caracterul manifestărilor societății Vasile Alecsandri, iată și numele conferințelor ținute în anul acesta:

1. Românii în Paris, în preajma anului 1848;
2. Cauza românească și sprijinul scriitorilor francezi în secolul al XIX-lea;
3. Frumuseța muzicii noastre bisericesti;
4. Nevoia unei strinse legături cu publicul francez și organele de publicistică;
5. Hipersensibilitatea generală prin mijlocirea corpului tiroid (conferință științifică);
6. Atitudinea presei franceze față de România în împrejurările actuale;
7. Discuțiuni asupra legăturilor româno-albaneze;
8. Literatura română, pregătitoare a Unirei;
9. Interesele României în Orient;
10. Despre fagocitoză (conferință științifică).

Aceste disertațiuni au fost ținute în limba română sau limba franceză de doctori, profesori, avocați și studenți. Afară de ele, au avut loc și două serbări mai mari, cu public străin, onorate și de ministrul român la Paris, prin prezența sa.

Acest fel de manifestare reprezintă, cred, calea sănătoasă, fiindcă îndreptează ori ce chestiune mărunță ce poate aprinde zăzani nître Români și pregătește temeinic o solidaritate de care avem nevoie într'un oraș unde numărul compatrioților noștri se ridică la două mii.

Un alt caracter bun al acestor manifestări intelectuale e că îndepărtează din capul locului ori ce subjugare oamenilor politici din țară și lumii oficiale, menținând deci nota superioară a unei manifestări naționale, românești.

Alături de conferințe în intruniri publice, studenții români dela societatea Vasile Alecsandri vor începe o nouă activitate prin publicațiuni și printr'un buletin în limba franceză. Articole cu privire la problemele actuale, au scris unii dintr'înșii în ziarele și revistele din țară. Continuitatea lor va cimentă și mai mult activitatea societății.

V. V. H.

Victime la granița dalmatină a monarhiei.

Soldați morți și răniți din regimentul de infanterie 33 din Arad.

Arad, 22 Martie.

Așezările soldaților dela graniță întâmpină o mulțime de greutăți. Micile sătulețe nu pot servi prea mult ca locuri de popas pentru soldații numeroși ai monarhiei în vremuri de crize externe. Astfel că se impun clădiri de barace militare în preajma sătulețelor. Uneori astfel de barace ajung să fie așezate pe terenuri nepotrivite, necruțate nici de intemperiiile aduse de ploaie.

Un teren foarte nefavorabil pentru barace militare a fost totuș ales în preajma satului din Dalmația Dvrznic. Dela barace în sus se ridicau mari înălțimi de munți de pe cari se scurgeau necontenit pârăie de apă ce străbătura și în culcușurile soldaților. De câtăva vreme cer plumburiu acoperea pământul dalmatin și ploi grele și lungi cădeau nemiloase.

S'a întâmplat însă că Miercuri noaptea de pe coastele munților din susul Dvrznicului s'a desprins o stâncă mare prăvălindu-se peste corturile soldaților cari dormeau. Groaza între soldați abia se poate închipui. Cu felinarele aprinse s'a cercetat locul netezit de stâncă ce a omorât patru soldați și unsprezece soldați au fost grav răniți.

Soldații făceau parte din batalionul al patrulea al regimentului de infanterie 33 din Arad, batalion pus ca pază la aceste granițe dalmatine. Subcolonelul regimentului, Dionisie Florianu Joi dimineata a telegrafiat regimentului 33 din Arad despre nenorocirea întâmplată. Colonelul regimentului 33 din Arad, Alexandru Barbini a împărțit trista veste tuturor soldaților din regiment.

După probabilitățile ce se dau, se crede că jertfele stâncei prăbușite sunt din Arad ori din jur. Se așteaptă ca să se dea lămuriri amănunțite asupra nenorocirilor soldați, cari toți par a fi români, deoarece batalionul e condus de subcolonelul român Dionisie Florianu și face parte din regimentul de infanterie 33 al Aradului, regimentul cel mai curat românesc din monarhie.

Jertagrafia

cele mai noi copii fotografice și în timpul cel mai scurt pe un fond curat, și mai epezi pentru planuri de prezent autorităților execută ca o specialitate deosebită fabrica de hârtii artistice a lui

Fellner Leó, BUDAPEST, V. Váci út 4. Telefon 28—48. Adresa pentru telegrame: „Positiv,, Budapest. — Apartament special pentru comandele din provincie.

(E 594—20)

Vestea tristului caz dela Dvrznic e înregistrată de multe ziare. Oficialul „Militaerische Rundschau” din Viena anunță că catastrofa s'ar fi întâmplat la orele 4 după amiază. Că victimele ce și-au dat sufletul sunt patru soldați din regimentul de infanterie 33 și doi soldați din regimentul 5 de artilerie de cetate. Cinci soldați sunt grav răniți. Ancheta continuă lucrările.

Viața soldaților dela graniță e detestabilă. Atâtea lovituri brutale ale naturii trebuie să învingă, atâtea chinuri și torturi trupești și sufletești trebuie să îndure, iar dacă ne cugetăm că la granițele monarhiei contingentul paznicilor se recrutează din atâtea mii de români, și îndrăznim să ne cugetăm asupra durerilor tot mai adânci și opresunilor fără sfârșit ce le suferă neamul nostru, — nu mai suntem în stare nici decum să deslușim logica anarhică a lucrurilor după care se conduc orinduilele ocârmuitoare ale țării.

Scrisoare din Budapesta.

Cugetări dela o expoziție!

Arta este o expresie. Expresia sufletului, a credințelor, a feliului de a fi și a cugeta al omului. Ca o potecă frumoasă, ne conduce în sufletul din care a isvorit, ne înlesnește pătrunderea în tainele ascunse și ne ușurează refacerea sufletului în liniile și însușirile lui de capetenie! — În gradul de perfecțiune, în bogăția inspirației, în forma ce primesc lucrurile trecute prin sufletul unui neam, aflăm însăși elementele alcătuitoare, însușirile sufletului din care au țâșnit, prin care s'au resfrânt, credințele din care au purces, sentimentele ce mărturiseste, și cari le au inspirat. Arta este națională intru cât este expresia sufletului colectiv a unui neam, o mărturisire de credințe ce-si primește glas și viața prin penelul ori condeiul unor ființe înzestrate superioare și distincte a neamului respectiv. Feliul de a contempla de a înțelege și de a simți diferă dela neam la neam, din loc în loc, dela individ la individ, fiind supus multor influențe; variază deci și feliul de a exprima, după mediu, după timp și după om. — Cu toate acestea arta adevărată, mare, ori cine ar fi măiestru, este universală — este înțeleasă. Vorba ei pătrunde, ea vestea adusă de prima floare după iarnă, în fiecare inimă. Graiul ei e limpede și lămurit — merge în suflet. Tot ce pornește din suflet și merge la suflet e înțeles.

Acete-mi fulgeră prin minte admirând tablourile de pictură chineză, expusă în „Muzeul de artă industrială”.

Și într'adevăr niciăiri nu ne putem mai bine convinge despre acest adevăr, ca privind și scrutând arta drăgălașă, de o frumusețe și adâncime răpitoare, de o gingașie și simplitate nobilă, ce se desface din tablourile expuse.

Mărturia a bogăției sufletelor din care au purces, după atâtea veacuri sunt clare, vii și lămurite și pentru noi — ne vorbesc sufletului. În întreaga artă chineză se vedește o putere atavică, o pătrundere adâncă, o iubire gingașă de frumos însoțită de o filozofie de viață castă și plină de farmec atractiv. Și cât sunt de meșteri în destăinuirea simțimentelor și gândurilor!

China simbolizată prin bălaurul mitic ce abia se desprinde din negură, trecea în ochii noștri până ieri — alaltăieri, ca ceva dur și barbar, între zidurile căreia s'au găsit adăpost întunerecul și credințele deșerte — și deodată ca prin vrajă ne apare mare, ne pune în uimire cu arta ei simplă și plină de un farmec cast. Atrage mai întâi privirile europene, prin minunatele porțelanuri, prin sticlării artistice lucrute, prin vase de bronz pline de putere — ca pe urmă prin pictura sa veche și minunată să ne stoarcă completa admirare. Privim surprinși, gradul de desăvârșire la care au ajuns cu atâtea veacuri înaintea apusului. La noi în apus pictura se sbătea în fașă, făcea primele încercări de sbor, și în răsăritul depărtat plana cu falfăiri de

vultur! Ei manau cu o desăvârșită dibăcie penelul, aflase linia simplă pentru un efect puternic, știau prinde sufletul, viața, vie, caldă, când noi dibuiam încă!

Chiar și acum europeanul privește nimit arta, din care se desprinde sufletul neamurilor din orientul depărtat și plin de soare. Și într'adevăr este o deosebire între pictura apuseană și cea a orientului fără a fi în detrimentul artei. Diferă în forma după cum se deosebește și în principiile din care emanează. Spre a o înțelege și prețui trebuie neconditionat să ținem cont, că are alt punct de plecare, deosebit de al nostru, și ea lucră cu alte mijloace, fapt esențial iar. Pictura noastră, ca și filozofia, are punct de plecare omul! Centru din care pornesc și în jurul căruia se învârt toate, atât în filozofie cât și în pictură e ființa omenească, superioară tuturor lucrurilor ce o înconjură. De aceea în pictura apusului omul este subiectul predilect, iar celelalte lucruri, subordonate, sunt uzate numai intru cât stau în legătură cu omul. Subiectele și le alege pictura apuseană din viața omenească, evenimentele din istoria omenească, ori întâmplări legate de viața sufletească, ba și omul servește ca subiect singur, portretul. În pictura noastră ca și în filozofie omul e scos din viața casnică e făcut independent și superior celorlalte ființe. Nu așa în pictura orientului. Chinezul privește universul și natura ca o imensă unitate. Omul nu este altceva, decât un element alcătuitor al acestei unități, deosebit numai prin darul de a înțelege legile firei, prin puterea de a le supune, și ale înjuga în serviciul său. Este cu toate acestea — creațiunea puternicului „Necunoscut”, ei și floarea, ca pasărea ce se sbenguiește în ramurile arborilor; se naște, crește, își ajunge culmea, declină apoi ofilindu-se și moare pe urmă distrus de aceiași forță, care nu crută și nu face excepție. Această filozofie a vieții, ce vibrează de o mai superioară și mai temeinică cunoștință a existenței, ce nu cunoaște două legi, nici excepțiune numai o graduațiune de dezvoltare se reoglindește în arta lor, și mai ales în pictură.

Cei mai mari pictori chinezi privesc cu aceiași dragoste la om, ca și la floarea rumenă ce-și desface să-nul în plinul soare al Primăverii. Ba se observa o deosebită înclinare spre așa zisa natură moartă. Sunt fii simpli ai firei, plini de admirație, covârșiți de respect și de dragoste pentru mamă.

În pictura lor ride floarea, și paserile ciripesc. Omul, nu e împins de alte sentimente, numai de acele ce trăiesc în mediu. Ființa omenească, nu formează contrast, nu este relevată ci e supusă așa zicând curentelor ce curg în univers, ce hotărâse atitudinea tuturor ființelor. Se bucură primăvara, și e trist și abătut pe vremea căderii foilor.

Și dacă comparăm efectul estetic, al acestor două picturi, purcese din două forme de a înțelege existența, nu putem să dăm întâietate picturii apusene.

De pildă, în pictura apuseană „Primăvara” e simbolizată totdeauna prin o ființă tânără, frumoasă, veselă ce zboară prin văzduh împrăștiind flori în drumul ei, nu așa în pictura chineză! Chinezul îți prezintă o ramură, chiar numai o ramură plină de flori. Între flori așază două păsărele cu ciocul deschis ciripind de veselie, drăgostindu-se drăgălaș. Peste toate varsă o undă de lumină dulce și caldă! Plăcerea estetică, și sentimentele trezite, sunt identice, ba uneori și mai puternice mai trainice.

Dar nu numai atât! Pictura orientului te sguoie și-ți trezește revolta sufletului, fără a uza de motivele obișnuite la noi.

Un colț de stâncă acoperit de mușchi pe un fond întunecat. Un uliu, ce sfășie o păsărică cu pliscul coroiat și ascuțit ca cuțitul ucigașului. Deasupra soțul nemângăiat, desperat, cercând să înădușească prin ciupiri neputincioase femeieșca din ghiarele ascuțite. Adugeți privirea aspră oțeloasă a uliului și lacrima moartă în ochiul victimei și vă va sgudui, și revolta aspectul!

Reclamă forță, spațiu și timp, o descriere mai amănunțită — și nu dispun de ele. Amintesc numai atât, că toate acestea sunt lucrute pe mătasă fină, în icoane

de forma hartelor noastre din școli, că pictorul chinez lucră numai cu acvarele, iubind colorile deschise; că nu cearcă prin contrast viu de colorii să realizeze efect, și că pe lângă plăcerea estetică puternică ne mulțumim și o curiositate, ca să îndemnăm pe cei în stare să facă să se convingă singuri. Merită osteneală!

O seară la cinematograful.

Iar când a tăcut șgomotul lunei, și vuetul vieții, în față aveam întinsul mării și sbuciumul valurilor uriașe. Ne legănam pe talazurile mării ghețoase de sud purtați de „Terra Nova”. Ne lumina astrii tinuturilor arctice, și ne umfla hainele vântul bădânt furios dinspre câmpurile de zăpadă vecinică. Departe în zare muntele „Errebus” întunea orizontul cu nouri de fum tivii cu argint.

În mare se scaldă focile nesperiante, și pinguini bat din aripile slăbuțe ca copilași tineri, când văd ceva nou. Actualitatea se sfarmă în fața vederii, și noi trăim în iluzia fermecătoare, a unei-vieți izolate în întinderile polului sudic.

Eroii trăiesc, se mișcă, însufletindu-se, de gândul victoriei. Părăsim corabia împreună cu tovarășii Scot et comp. Muzica întonează un marș energic ce ne strecură fiori în suflet, și noi avem iluzia hotărârii statornice de a păși cu încredere spre „ținta tuturor speranțelor”. Deviza este „Spre Pol”.

Începe viața de trudă și de sfortări supraomenești. Peste munți de gheață, peste întinderi moarte — înainte! Câinii lihaese de trudă, picuri mari de sudori se cristalizează pe obraji arși de ger a oamenilor, vântul bate cu furie, îngropând urma trasă pe zăpada virgină! Noi simțim întreg greul! Toată însufletirea ce domnește, arde în inimile noastre. Esculamăm uimiți în fața noutății.

— Viața se țese, se toarce în vederea noastră la fața locului, cu toate emoțiile și durerile ei, cu toate sfortările și greutatele sale. Când Scott cu cei doi tovarăși cu săniile și căluții ce le trag se pierd în negura zării, simțim toată emoția clipei. Inima ne svăcnește în piept, și-i însoțim cu un „Dumnezeu ajute...”

Când se luminează scena, ne trezim par'că dintr'un vis frumos ca un basm. Simțim o adâncă părere de rău pentru spulberarea frumosului vis, și pentru ivirea realității mici și strâmte ce ne împugnă... O viață eroică de sbucium și de nisuiți se desfășură în ochii noștri cu toată bogăția ei. Tehnica, ne aduce polul ca tăcerea lui, ne deapănă o viață de departe, fidel la noi acasă... Polul l-am ajuns noi toți, câți primim!

Încă o minunată victorie a „Omului”...

Al. Munteanu.

HOTEL „RITZ”

LUNCH 5 COR.
DINER 8 COR.
SOUPER 6 COR.

CARTĂ DE ZI FOARTE BOGATĂ.
CEAI D. A. (AFERNOON TEA).

ROOM GRILL

TARAF DE LĂUTARI. PREȚURI
MODERATE. HOTEL DE PRIMUL
— RANG. (E 902-10) —

Să nu vinzișcump, dar să târguești ieftin”.
Acesta este secretul succesului nostru.

Cui îi trebuie dar
mobile frumoase, ieftine
și bune

Se 228-100

Să cerceteze pe

Székely és Réti

fabricanți de mobile

Marcvásárhely, Széchenyi tér nr. 47

Chiar în interesul lui propriu.

Alegere mare în trusouri pentru mirese.

Vânzare în rate fără ridicare de preț.

Agravarea situației internaționale.

In preajma ultimului Austro-Ungariei. — Tărăgănarea diferendului româno-bulgar.

Arad, 22 Martie.

Muntenegru a dat — după cum prevăzusem — un răspuns foarte evasiv la nota monarhiei austro-ungare. In consecință reprezentantul monarhiei a făcut ieri la guvernul muntenegrean un demers mult mai energetic ca cel dintâi. Dacă regele Nichita și pe mai departe ar cuteza să se opună voinței monarhiei, în cazul acesta monarhia va răspunde, probabil, printr'un ultimatum, care, se știe, înseamnă începutul intervenției militare.

Despre măcelurile îngrozitoare ale trupelor sârbo-muntenegrene asupra populației din Scutari primim știri aproape de necrezut. Ne putem închipui apoi ce s'ar întâmpla în cazul când armata sârbo-muntenegreană ar intra învingătoare în orașul Scutari. Orașul acesta nu mai poate rezista mult timp. Actualmente asediatorii sunt într'o preponderanță colosală iar forturile Taraboșului — cari, de altfel, nici nu sunt forturi regulate ci tranșeeuri provăzute cu tunuri — cu greu vor putea să se opună focului violent al tunurilor moderne de asediu ale Sârbilor.

Scutari se află deci într'o stare disperată. Și, dacă ajutorul nu ar sosi la timp, în cazul acesta Europa va fi martoră unei mari și crâncene vărsări de sânge, care ar fi de-a dreptul o pălmuire a civilizației.

Toată lumea se întreabă însă că ce atitudine va lua Rusia în cazul unei intervenții militare a monarhiei austro-ungare contra Muntenegrului și a Serbiei.

Evident că în acest caz, cu toate asigurările ce se dau Rusia nu are să rămână indiferentă și deci complicațiuni mult mai serioase au să izbucnească.

De altfel s'a văzut că zările bine informate din străinătate recunosc că marile puteri rămân grupate pe alianțe și fiecare alianță își apără interesele fără nici o preocupare de așa numitul interes superior al păcii și al Europei. Ultimele știri confirmă că scepticismul nostru față de știrile anunțând pacea generală ca sigură, a fost întemeiat. Situația nu se va descurca cu pace fiindcă sunt atâtea chestii în joc asupra cărora se ciocnesc interesele marilor puteri, încât este imposibil să se ajungă la o înțelegere reală.

De fapt toate puterile cele mari ațâță statele balcanice și le îndeamnă la îndrăsneală și pretenții exagerate. Este mâna unor mari puteri, cari operează în Balcani, o mână împinge pe Muntenegreni, Sârbi și Greci asupra Albaniei, pe care puterile din tripla alianță nu vor s'o cedeze statelor aliate în luptă, altă mână înarmează Turcia cu tunuri de mare calibru ca să-i poată înfrânge pe Bulgari.

De altfel, cum am mai spus, este destul

să privim atitudinea marilor puteri în diferendul româno-bulgar ca să ne dăm seama că în realitate marile puteri nu vor pace. Sunt numai unele din marile puteri cari cred că și-au regulat treburile lor, cari strigă puterilor din Balcani să se liniștească. Pentru pace se pare că nu este azi serios decât numai Anglia. Dacă puterile ar fi dorit într'adevăr pacea, ar fi vorbit de mult timp de diferendul româno-bulgar, mai ales că le era așa de ușor să-și apere actul dela 1878.

In fața acestei stări de lucruri României i se impune să se pregătească din toate puterile și să ia atitudinea pe care interesele ei și numai interesele ei i-o comandă.

Un nou demers al Austro-Ungariei la guvernul muntenegrean.

Viena, 22 Martie. — Răspunsul guvernului muntenegrean dat ieri la nota monarhiei nu satisface deloc așteptările Austro-Ungariei. In consecință ministerul de externe a trimis noii instrucțiuni reprezentantului monarhiei la Cetinje, primconsulului *Weinzettel*, care conform acestor instrucțiuni azi s'a prezentat din nou la guvernul muntenegrean cerându-i în modul cel mai hotărât satisfacție. Răspunsul guvernului muntenegrean nu se cunoaște încă până acum. Dar întrucât și acest nou demers ar rămânea fără rezultat, în cazul acesta monarhia va trimite Muntenegrului ultimatumul.

Asediul Scutarilor.

Cattaro, 22 Martie. — Dela cartierul muntenegrean se anunță următoarele: *Operațiunile de asediu sunt conduse de însuși regele Nichita*. Armata asediatorilor numără 52.000 oameni. Principii Danilo, Mirco și Petru conduc fiecare câte o coloană. In decurs de opt zile asediatorii au împresurat total orașul, încât au împiedecat aprovizionarea lui cu alimente și munițiuni. La cartierul muntenegrean se crede ca sigură apropiata capturare sau cădere a orașului.

Înainte de începerea asaltului general soldații s'au mărturisit și cuminecat, au rostit o rugăciune, apoi au început atacul. Refugiații din oraș povestesc că aproape toate casele din oraș sunt prefăcute în ruine. Șiruri întregi de străzi au fost incendiate de cătră obuzele asediatorilor. *Bateriile au început lărăș bombardarea cartierului europenilor*. Populația e cuprinsă de mare panică. Foametea e foarte mare.

Viena, 22 Martie. — Lui „*Neue Freie Presse*” i se telegrafiază din *Triest* că *consulul austro-ungar din Scutari a fost rănit de o schiță de obuz*.

Cetinje, 22 Martie. — Ieri s'a întâmplat o mare explozie în Scutari. Explozia a fost atât de puternică încât s'a auzit până la Podgorița. La cartierul general se crede, că obuzele muntenegrene au căzut într'o pulberărie și au incendiat-o.

Triumful punctului de vedere austro-ungar.

Roma, 22 Martie. — Ziarul „*Tribuna*” scrie: Deoarece marile puteri s'au alăturat punctului de vedere al monarhiei austro-ungare, că adevărul fără de aprobarea marilor puteri statele beligerante din Balcani nu pot să provoace vre-un fapt accompli, în consecință o acțiune diplomatică sau militară din partea Austro-Ungariei contra Muntenegrului n'ar mai avea rost.

România invitată să intre în tripla alianță.

Petersburg, 22 Martie. — Ziarul „*Nowoje Wremja*” revine asupra conflictului româno-bulgar și sfătuște România să adere la puterile triplei înțelegeri, deoarece banii pentru împrumuturi sunt mai ieftini la Paris și Londra decât la Berlin. Afară de asta piața engleză și cea franceză sunt mai favorabile produselor României. In sfârșit ziarul spune că nu e bine să se refuze Silistra României. Trebuie să i se ofere compensațiuni, indicând că acestea s'ar putea găsi într'o convenție militară cu Rusia, mult mai avantajoasă de cea actuală cu Austria.

Misiunea lui Danef.

Petersburg, 22 Martie. — Danef a sosit la Petersburg.

Sofia, 22 Martie. Oficiul bulgar „*Mir*” declară cu privire la călătoria lui Danef, că dânsul n'are nici o misiune oficială în chestia română, o atare misiune o are numai ministrul Bulgariei Bobeff.

Tărăgănarea diferendului româno-bulgar.

Viena, 22 Martie. — Cu toate știrile anterioare, după Carl conferința din Petersburg ar urma să ia în curând în desbateri diferendul româno-bulgar, se prevede aici că chestia va fi din nou încă pentru multă vreme tărăgănată. Se afirmă cum că până după Paști conferința nu se va putea întruni. O nouă dificultate s'a lăsat acum din cauza demisiei guvernului francez; Delcassé și-a amânat sosirea la Petersburg și nu se știe dacă el nu va intra cumva în noua formațiune ministerială. Nimeni nu poate fi făcut vinovat pentru aceste piedeci cari s'au pus în calea grăbirei soluției, dar România a dat a înțelege că primește mediațiunea cu condiția ca aceasta să se pronunțe curând.

In unele cercuri se spune că, în afară de puținele șanse ce sunt ca mediațiunea să poată rezolvi soluțiunea, trebuie să ne așteptăm ca, în cele din urmă, din cauza numeroaselor piedeci naturale, mediațiunea să moară înainte de a se fi născut.

Menținerea multă vreme pe tapet a acestei chestiuni, în stadiul ei actual, nu convine României, mai ales de când prin presa engleză se ridică tot felul de chestiuni menite a creta României o atmosferă nefavorabilă.

Congres aromănesc la Roma.

București, 22 Martie. — Se agită printre fruntașii Macedo-Români ideea convocării unui congres aromănesc la Roma. Nimic mai firesc ca azi când se hotărăște soarta Aromânilor de a fi sau a nu fi ca neam în peninsula balcanică, să-și spună cuvântul tocmai la Roma, leagănușul gîntei noastre. Roma trebuie să auză vocea fiilor rătăciți de mii de ani prin culmile și văile Pindului și ale Olimpului.

Se obiectează Aromânilor, că localitatea nu ar fi tocmai nimerită, din cauza că s'ar supăra Austro-Ungaria și poate și România. Faptul că Austro-Ungaria este din principiu împotriva Aromânismului din Pind, vina nu este a Aromânilor, nici a guvernului României. Aceștia sunt în drept să fie recunoscători față de sprijinitorii lor naturali Italianii, ca să îndeplinească această sacră datorie, nu au nevoie de autorizația Austro-Ungariei.

La congresul dela Triest Austro-Ungaria de parte de a acorda solicițiunea sa într'un mod absolut desinteresat congresiștilor, a contribuit la desbinarea lor.

De aici se poate deduce armonia ce are să

Fabrică de
granit, syenit
industrie
de marmoră
ciselare de
peatră a lui

IOSIF NAGY

Brașov, str. Fântânei nr. 50.

Filiale:

în Székelyudvarhely și în Sighișoara.

Primește și execută orice fel de lucrări la clădir-monumente, mausoleuri în orice fel de stil. Liferază marmuratură pentru mobilaturi. In urma molderului aranjament de fabricație, prețuri ieftine. Liferez pe lângă garanță și obiecte singuratic, cu prețuri convenabile. Din depozitul meu bogat de monumente, în care efectueze vinderi în mare și mic, liferez colegilor de branșă și obiecte singuratic în prețul de fabrică. Na 869

fie în viitor printre elementele disolvante din Albania. Un congres la Roma va lămurii situația și va risipi orice nor menit ca să turbure orizontul albano-românesc.

Intronarea regelui Constantin al Greciei.

Arad, 22 Martie.

Telegramele cari ne-au sosit astăzi au următoarele detalii despre decursul actului intronării noului rege al Greciei:

Eri, Vineri dimineața, deja la orele 7, o numărăoasă mulțime de oameni încunjura parlamentul din Atena. Înainte cu câteva ore de terminul fixat pentru îndeplinirea ceremoniilor pentru depunerea jurământului din partea regelui Constantin, se adunară în sala de ședințe a parlamentului deputații. La orele zece sosi mitropolitul Atenei însoțit de membrii de toate ordinele ai Sfântului Sinod. După un sfert de oră 101 de tunuri bubuiră vestind plecarea convoiului regal dela palat. Mulțimea de oameni pe strade se postă în două rânduri cedând loc convoiului și, însoțind cu urale puternice pe noua pereche regală. Muzica militară cânta cântece raționale.

La ora 11 regele Constantin și regina Sofia însoții de prințul de coroană Gheorghe și de prințul Alexandru, intrară în sala de ședințe întâmpinați de deputați. Regele purta uniforma de generalisim cu negrele epolette pe umeri, regina vestmânt de doliu atârându-și marea cruce a ordinului independenței.

Dupăce mitropolitul ridică o rugăciune, a celit jurământul, pe care regele îl repetă cu glas tare. Regele îndepline și celelalte forme de jurământ prezentate de miniștri și mitropolitul Atenei.

Miniștrii, deputații și publicul aduseră îndelungate și furtunoase ovații noului rege.

În loja de curte a camerei asistau la ceremonii cele două fiice ale familiei regale: principesele Elena și Maria.

La întorcere spre palat familia regală a fost primită cu ovații entusiaste din partea mulțimii.

La palat familia regală invită ne ministrul președinte Venizelos și pe membrii cabinetului; ajunși în palat luară loc pe tronul regal. Regele și regina mulțumiră afabil pentru manifestațiile de alipire și pentru deosebita ordine ce a domnit în decursul ceremoniilor.

Ministrul președinte Venizelos înaintă demisia cabinetului său, pe care însă regele nu o primi știind bine că actualul cabinet se bucură de nelimitata încredere a țării și a coroanei.

Regele, prințul de coroană, princesa Maria și prinții Christophoros și Alexandru călătoriră cu un tren special aseară la Calchis și de acolo urcând vaporul „Sfacteria” au plecat spre Salonic. Ministrul președinte Venizelos, care însoți familia regală, se va reîntoarce mâine, Duminică, în Atena. Azi s'a continuat în Atena sărbătorirea noului rege.

INFORMAȚIUNI

Arad, 23 Martie 1913

Românii în armată. Ni se scrie: On. redacțiune! Cred că ar fi vremea să se arate în presa noastră sistemul ce se mai practică și azi, ca o rămășiță din vremurile trecute, la arhiva ministerului de războiu. Anume, schimonosirea fără nici un rost a numelor românești, mai ales în școlile militare. Cum poate cetii sau pronunța superiorul militar nume ca Ūxhul-Gylembrand sau Kőves de Kővesháza, poate că se va putea obicinui să cetească și nume ca Domășnean, Lugojan; Șandru, Cosnuța etc. etc., în loc ca să se prelindă să se scrie aceste bune nume românești schimonosit ca: Domaschnian, Lugoschan, Schiandru, Kosnutza etc. E timpul să dispară această anomalie din regulamentele armatei noastre, pentru care numele nostru trebuie să fie tot atât de respectat, ca și cât de prețuit este sângele pe care-l vărsăm noi pentru patrie și tron. — *Unul, care n'a fost soldat, dar ține la armată.*

Macedonia Macedonenilor. Joi dimineața a sosit în București *Huam Bey Salim*, senator, fost ministru de justiție, *Mehmed Galib bey* și *Nessim Rouso bey*, delegați ai comitetului ture-islamit și român din Macedonia. Delegația aceasta are misiunea de a merge în toate capitalele Europei și a cere sprijinul puterilor pentru autonomia Macedoniei. Ea a sosit direct din Constantinopol și după ce va lua contact cu diferite personalități politice din București, va pleca la Viena, Roma, Paris și Londra unde se va pune în legătură cu delegația română în frunte cu dnl *Papahagi, Murnu*, etc., pentruca împreună să influențeze conferința ambasadurilor în sensul doleanțelor populației din Macedonia.

Se știe că comitetul macedonean a publicat în numele Turcilor, Românilor și Evreilor, un memoriu în care arată argumentele cari pledează pentru crearea unui stat autonom macedonean. Din convorbirea pe care un ziarist a avut-o cu dânsii a putut culege impresiunea că pacificarea Macedoniei nu va fi cu putință, dacă Europa nu va crea un stat tampon între Bulgaria și Grecia. Orice altă decizie a Europei nu va putea duce la pace.

Din moment ce Europa a recunoscut principiul „Balkanii popoarelor balcanice”, implicit urmează, spun delegații, ca Macedonia să revină populației mai numeroase compusă din Turci, Evrei și Români. Or, nu există doar numai Greci și Bulgari acolo. Elementele turcești, aromâne și israelite sunt expuse exterminării, în cazul când vor fi împărțite între Greci și Bulgari.

La lucru e cert: pacificarea Macedoniei prin împărțirea ei, este exclusă.

Oșirea unei floricele. În numărul nostru de astăzi am înregistrat vestea tristă despre dolul care a ajuns familia rev. d. *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, referent consistorial în Arad, prin trecerea la cele eterne a îngerașului Simina.

Din acest prilej nemângăiata familie publică azi următorul anunț funebru:

Cu inima zdrobită de durere vestim rudeilor, prietenilor și cunoscuților, că îngerașul nostru *Simina*, în vârstă de un an și jum., după un morb foarte scurt de zece zile, a sburat din brațele noastre părintești astăzi la orele 7 seara. Înormântarea se va face Duminică în 10 (23) l. c., la orele 3 d. a. dela locuința din str. Zrinyi nr. 4 b. în „morminții de sus”. Arad, 8 (21) Mar-

tie 1913. Indurerații părinți: *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, protopresbiter, referent consistorial, *Octavia n. P. Deseanu* și frătorul *Viorel*.

Trnasmitem indurerațiilor părinți condoleanțele noastre.

Pentru fondul ziaristilor români. Familia dlui *Dr. Gheorghe Ciuhandu* a dăruit suma de 15 cor. fondului ziaristilor români, ca răscum-părare pentru anunțul funebru, pe care n'a ajuns să-l poată trimite și particularilor: rude, prieteni și cunoscuți.

În București, strada Isvor nr. 15, ziarul „Biruința”, deschizând o tipografie proprie modernă, asortată cu cele mai frumoase caractere și instalațiuni de mașini cu motoare electrice, a înființat un birou de editură și colportaj, bine asortat și se primește spre editură: ziare, reviste, volume și ori ce fel de publicațiuni. *Birou special* pentru corectură, expediție, încasare și răspândirea în toată țara și străinătate a publicațiilor ce se dau biroului de editură. *Secție specială de adrese* din toată țara și străinătate, clasate pe profesii și cari se pot scrie la cerere pe plicuri, benzi sau orice alt imprimat. Agenți și reprezentanți în toate orașele.

Riul Tisa amenință cu revărsare. În zilele din urmă apele Tisei cresc îngrozitor amenințând cu inundare localitățile din apropierea Seghedinului. Comitetul orașului Seghedin a luat toate măsurile necesare pentru începerea lucrărilor de apărare contra inundării.

Dela Oradea-mare la Budapesta în aeroplan. Din Oradea-mare primim știrea, că pilotul militar Antoniu Lányi intenționează să facă Marți o călătorie dela Oradea-mare la Budapesta în aeroplan. Între Püspökladány și Szolnok pilotul va face o mică pauză, apoi, după proiectul său, Marți dimineața la orele 10 va ateriza pe câmpia Rákos.

Alsacia-Lorena și armamentele franco-germane. În prodigioasa goană după armamente a celor două mari puteri rivale, este foarte interesant de cunoscut părerea alsacienilor și a lorenților din provinciile anexate. „Le Courier européen” publică un articol al lui Leon Boll, decanul ziaristilor alsacienilor-lorenți, asupra sentimentului compatrioților săi. El scrie:

„Afirm fără teamă de o desmințire serioasă că nu s'ar găsi în ceasul de față nici o sută de alsacienilor-lorenți, cari să ceară sau să dorească măcar un război între Franța și Germania, sau să ducă față de Germania o politică inspirată de gânduri agresive”.

Asupra chestiunii armamentelor, d. Leon Boll scrie:

„Pentru a înțelege bine că Franța a făcut în interesul păcii europene eforturile ei în scop de a echilibra armamentele ei cu ale Germaniei, ar trebui să se cunoască așa cum cunoaștem noi mentalitatea nemțească, puterea enormă pe care o posedă clasele conducătoare și loteriile pangermane asupra opiniei publice, și la lumina acestei cunoștințe să se considere apoi politica pe care Germania a avut-o față de Franța în acești din urmă ani”.

O evadare nostimă. Zilele trecute întemnițatul Blutean a reușit să se evadeze din închisoarea dela Sante din Paris, deghizat în zidar. După două zile el s'a reîntors în închisoare și a cerut să fie reîntegrat în celula sa. Întrebat asupra motivului acestui auto-concediu, Blutean a răspuns cu simplitate: — „Mi-a fost dor de nevastă-mea, și am avut și-o răfuială cu soacră-mea. Acestea din urmă i-am tras o bătaie strasnică. Dar e o femeie așa de încăpăținată și de rea, încât n'aș mai fi scăpat trei luni de gura ei; și cum aici la închisoare m'am obișnuit cu o viață liniștită, mi-am spus că n'o să fiu nicăiri mai la adăpost de gura soacră-mea ca în celula mea”.

The Maschine Gas Ltd.

Cea mai confortă și mai frumoasă luminație pentru vile, stabilmente, farmacii, hoteluri ospătării, etc. 1 oră de 1000 flacăre de lumină 8—10 fleri.

Agentei principale la Ungaria și Austria:

BENE și WEIN

Ingineri mecanici diplomați. Birou tehnic în BUDAPESTA, IV., Harisbazár 2. sz. Plănuiesc și execută totfelul de aranjamente și instalații de luminat. (E) 868—

Atentat contra moștenitorului de tron bulgar. Din Viena ni se anunță: Se svonește că consulatul bulgar ar fi primit o telegramă în care se anunță, că la cartierul bulgar cinci indivizi ar fi încercat un atentat în contra moștenitorului de tron Boris și în contra prințului Cyril dar că atentatul nu a isbutit, mulțămită soldaților de gardă, cari au împușcat pe patru inși dintre atentatori. Cerând informații dela consulatul bulgar, aici desmintesc știrea aceasta în modul cel mai hotărât.

Descrerea tuberculozei. Fata boala, careia omenimea îi plătește un tribut așa de greu, descreește! — Iată ce a declarat de curind într-o conferință, profesorul Metchnikoff din Paris. Eminentul subdirector al Institutului Pasteur susține că de 40 de ani tuberculoza scade în Europa, mai ales în orașele Londra, Copenhaga și Hamburg. Profesorul Metchnikoff e de părere că absorbirea inconștientă a virusului atenuat, mai ales la copil, este cauza principală a imunizării constatate la oameni cari locuiesc în contact cu focarele tuberculoase.

Se va întâmpla poate cu tuberculoza, ca și cu lepra, care a încetat de mult de a mai fi contagioasă.

Metchnikoff a mai stabilit că cu toată gravitatea oficei, trebuie să recunoaștem că organismul omeneș se apără el însuși contra ei și că în foarte multe cazuri bolnavii se vindecă dela sine. De remarcă mai este că cei atinși de tuberculoză sunt mai ales popoarele civilizate cari propagă răul la neamurile până a-tunci indenne. Savantul francez citează ca pildă pe calmuții de pe Volga și pe locuitorii Maderei.

În tot cazul lupta omului în contra flagelului nu și-a ajuns încă scopul și mai rămân încă multe de făcut în laboratorii și în practica medicală.

Femei polițiste. New-Yorkul va avea în curind femei polițiste. Se discută acum un proiect de lege care va autoriza orașul de a numi douăzeci de „policewomen” în uniformă, și a căror menire va fi de a supraveghea balurile publice, cinematografele, parcurile etc. Ele vor avea drept misiune de a proteja femeile în contra „perfidiei masculine”.

Recunoștința Bulgarilor. Ziarul bucureștean „Inainte” scrie: Cunoaștem acum pe deplin adevăratele sentimente pe cari le nutresc pentru statul și poporul român, vecinii noștri de peste Dunăre. Știm azi în ce constă mult trimbitata „recunoștință” bulgărească. Dar dacă poporul bulgar ar avea un alt suflet ca cel pe care-l are, negreșit că această recunoștință ar trebui să existe, adâncă și sinceră. E inutil să arătăm ce am făcut noi pentru Bulgari. Nu ne putem opri însă de a arăta ceea ce scria, în 1887, unul din fruntașii Bulgarilor, d. Zaharia Stoianoff fost președinte al Sobraniei bulgare.

Iată scrisoarea dlui Stoianoff publicată în ziarul român „Telegraful”:

„Amicilor.

Nu există Bulgar mai mult sau mai puțin inteligent și patriot care n'ar fi călcat pământul liber al României și nu s'ar fi folosit de ospitalitatea frățească a Românilor. Într-o epocă groznică și neagră pentru noi, privirea poporului bulgar a fost pururea întită asupra malului stâng al Dunării. Tot ce e onest și nobil, tot ce avea vre-o inițiativă și fu surprins de ideea de a salva patria sa nenorocită, tot ce n'a putut trăi și respira în Bulgaria robită, lucra și trăia în sfânta Românie....

Da, fraților Români, pământul vostru a fost pentru noi pământul făgăduit. La începutul renașterii noastre naționale cele dintâi voci, cari ne treziră din somnul robiei s'au auzit din Românie. Tara voastră a fost pentru noi focarul luminat al libertății, speranța în viața nouă, în progres....

Pământul vostru a hrănit pe apostolii libertății bulgare, pe luptătorii uriași ai independenței noastre, pe Levski, Benkovsky, Hadji-Dumitru, Caragea, Colow, adică întregul șir al martirilor no-

stri, căzuți apoi pe câmpul sfintei lupte, morți în streang și prin temnițe turcești.

Salutare dar pământului sfânt al României, să fie binecuvântat!

România a fost a doua patrie pentru mii de martiri ai noștri...

În ziua nefastă de 9 August, când dela Nord se grămădau nori negri asupra patriei noastre, când libertatea bulgară era gata să se ascundă prin stâncile și strimtoriile sălbatice ale Balcanilor, am fost în Românie. Și inima mea de patriot bulgar sângerindă nu va uita ceea ce am văzut, nu va uita spectacolul frumos ce înfățișase capitala României în ziua de 17 August, când în persoana prințului Alexandru poporul român întimpină Bulgaria liberă și independentă.

Destinul României este frumos! Din Românie ne vin razele binefăcătoare ale libertății, razele redemptorii noastre morale. Usurpătorii și trădătorii dela 9 August știu bine simțămintele cavalești ale poporului român, tocmai pentru aceasta ei se lincău departe de malurile Dunării române, și-și căutau sprijinul în puterea jandarmului dela Reni.

Cu intristare și amărăciune ne gândim că până acum n'am răsplătit cu nimic poporul român pentru toate astea. În temelia libertății noastre zac osemintele fiilor României, iar noi nici două cuvinte de mulțumire n'am pronunțat până acum”.

Găcitorii. Găsești prin ziare anunțuri aproape zilnice despre sosirea în oraș a cutărui sau cutărui ghicitor renumit, care descopere trecutul și prezice viitorul, cercetând fie în cărți, fie în drojdiile de cafea, fie în „liniile palmei”. Este de adăugat că ghicitorul își completează aproape totdeauna arta sa cu știința lecuirei boalelor și cu știința aducerii norocului în viața celor ce-l vizitează. Cu mici nuanțe de deosebire, acești ghicitori moderni, sunt o revenire la veche vrăjitorie medievală și trebuie să recunoaștem că civilizația noastră a dat din acest punct de vedere îndărăt, de vreme ce pe atunci, vrăjitoria era cu drept cuvânt cât mai aspru pedepsită, pe câtă vreme șarlatanii moderni, isbutesc să ducă pe socoteala ghicitoriei un trai de farniente cât mai plăcut și de multe ori, mai îmbelșugat.

Iată un caz petrecut de curind într'un mic orașel de provincie care ar trebui să dea de gândit autorităților respective.

O tânără femeie însărcinată, atrasă de niște mari placarde roșii care anunțau sosirea unui ghicitor neîntrecut, se duse să-l consulte. Acesta, cercetându-i liniile din palmă, duse cunoștințele sale hiromantice atât de departe, încât spuse naivei sale clientele că va naște un copil mort și că va sucumba și ea.

E ușor de închipuit cu ce impresii plecă biata femeie din casa pericolosului șarlatan. Sugestia fu atât de puternică încât nu mult după aceea nenorocita avortă un copil mort, în luna a șaptea a sarcinei, iar când i se spuse că copilul e mort, muri și ea, îndeplinind astfel funesta prevestire.

Desigur că faptul în loc să atragă o puternică pedeapsă asupra vinovatului ghicitor, care provocase prin neîndemânatică lui sugestie nenorocirea, îi făcu și mai mare celebritatea, căci lumea încultă și naivă căpătă din toate aceste împrejurări convingerea că acel odios ghicitor este într'adevăr înzestrat cu un dar excepțional de a putea ghici ceea ce trebuie să se întâmple în viitor.

Fără nici un alt comentariu, faptul duce desigur la concluzia că cei din vremurile medievale, când pedepsiau cât mai aspru vrăjitoria, erau mai înaintați decât noi în civilizație.

Mărirea și decăderea Turciei. Dăm aci ultimatul sultanului Mahmud III, trimis împăratului Austriei și regelui Poloniei la 1863. Cum vorbeau turcii atunci și ce pătesc azi!

Din mila lui Alah, care domnește în cer, noi,

Mola Mohamed, dumnezeu pe pământ, împărat puternic și glorios al Babilonului și Iudeei, împărat al orientului și occidentului, rege al tuturor regiilor cerului și pământului, mare rege al sfintei Arabii, încununat cu slavă dela nașterea sa, rege al Ierusalimului și al mormântului răstignitului dumnezeu păgân.

„Tie, Cesar al Romei, și tie rege al Poloniei, declarăm în modul cel mai solemn, precum și tuturor aliaților tăi, precum și „Cocoșului roș” (papa) cardinalilor, arhierilor, și tuturor ajutoarelor lor împetriștate, că avem de gând să vă inundăm pământul cu armată și în acest scop conducem 13 regi și 1.300.000 soldați de infanterie și cavalerie și cu această armată, pe care nici tu nici aliații tăi nu ați putut să v'o închipuiți vreodată, îți vom crotopi țara și vom tăia și incendia totul.

Înainte de toate îți ordonăm să ne aștepti în capitala ta, Viena, ca să-ți tăiem capul. Și tu, micule rege al Poloniei, să faci la fel. Căci te vom extermina pe tine și pe toți aliații tăi; vom ucide, vom face prizonieri, vom arde și vom extermina de pe suprafața pământului pe făptura cea mai de rând a lui Dumnezeu, pe ghiaur.

„Mai întâi vom tortura, iar apoi vom ucide mic și mare. Mica ta țară, Polonia, o vom cuceri, iar statul cocoșului roș îl vom prăbuși și vom extermina poporul lui. Numai pe voi doar vă vom cruța ca să vedeți că am executat toate amenințările noastre.

„Scrisă în Sтамbul, capitala noastră, care are 1559 străzi, 90 spitale, 1000 băi, 120 pietre publice, 115 ofiți publice, 483 hanuri, 1652 școli mici și mari, 1600 mori, 4122 geamii; acest oraș mare și puternic cuprinde o întindere de 4 mile și este înfrumusețat de 5600 minarete. Acest oraș a fost luat cu sila dela necredincioși, după ce mai întâi i-am necinsit, apoi le-am tăiat capul tuturor bărbaților, femeilor și copiilor și în năcazul ghiaurilor vom continua a stăpâni acest oraș.

„Sris la al 25-lea an al vieții noastre și în al 7-lea an al atotputerniciei noastre stăpâniri!”.

Războiul declarat în urma acestui ultimatum s'a terminat cu asediarea Vienei, care însă n'a reușit.

Iubire și decepții... Nici iubirea nu-i satornică, prin urmare nici ea nu poate asigura pentru veșnicie, — adevăc pentru tot timpul vieții — fericirea omenească.

Iată romanul de dragoste dintre fosta ducesă Luisa de Saxa și maestrul Tosselli! Acest roman, de îndată ce a putut fi cunoscut, a pasionat o lume întreagă, care încodată avea convingerea că iubirea e atotputernică în palate ca și în colibe. Și iată-ne acum la sfârșitul acestei iubiri, — un sfârșit care ne poate sugera reflecții de scepticism și de blazare. Romanul dintre foasta ducesă de Coburg și maestrul Toselli s'a terminat. Fie-care în parte și-a scris memoriile, din care aflăm că iubirea lor n'a fericit pe nimeni, — pe nici unul dintre ei. Cea dintâi a mărturisit-o însă-și eroina, ducesa Luisa de Saxa, în memoriile ei, iar acum ne face aceeași mărturisire însuși Tosselli în volumul său de amintiri și impresii intitulat „Căsnicia mea cu Luiza de Saxa.”

Tosselli consideră dragostea sa, și cu atât mai mult căsnicia sa, ca o adevărată nebulie în care l'au atras farmecul și grația ducesei. De îndată ce a căzut însă în disgrăția iubitei sale, afirmă Tosselli, a fost considerat de către ducesa-eroină ca un om brutal, un alcoolice, și un pătimaș jucător de cărți... Și mai dureroase decât considerațiile soției sale, fură considerațiile publicului, ale cărui simpatie și reputație ca artist le pierduse, fiind privit pretutindenea ca un „intreținut”, după propria expresie a lui Tosselli. Totuși soțul amărât de o dragoste care s'a sfârșit atât de puțin frumos, își amintește c'o nespuse plăcere de prima seară când a cu-

Institut de curățire chiemică și vopsitoare de haine pentru femei și bărbați. Curățire de pone de struț și boauri.

Knapp Sándor
Institut de vopsitoare, și curățire chimică spălătorie cu aburi
ARAD. (Ka 429-59)
Institut de primire: colțul str. Weitzer János
(Vis-a-vis de poșta centrală)
Stabiliment: **Magyar-utca numărul 26.**

Spălătorie și călcare de ulerere și manșete. Comandele din provincă se execută conștințos și prompt.

noscut pe ducesă la vila Montauto din Florența — din acea seară neuitată în care pentru prima oară, ia-a cântat la clavier... Din seara cea... de pomină, tânăra ducesă i-a părut frumoasă, elegantă, dornică de curtoazie, de muzică și de încântare și cursul de muzică deveni de atunci un curs de pasionată iubire...

A doua lecție, în care Toselli i-a cântat „Rpsodia Ungurească” de Liszt, a dat naștere următorului dialog:

— Ai fost vreodată îndrăgostit? — îl întrebă ducesa.

— N'am decât douăzeci și patru de ani, Al-teță! — fu răspunsul tânărului virtuoz.

Și ducesa nu putea crede că un artist, care a cutreerat atâta lume, și care vine în contact cu cea mai distinsă societate, n'a fost încă amoretzat! Ce a urmat în seara cea — am aflat. Dragostea pasionată a ducesei, hotărârea ei fermă de a se sacrifica pentru acel pe care-l iubia atât, devotamentul ei pentru el și iubirea cătră dânsul, toate acestea le-am văzut apoi din peripețiile prin care a trecut această iubire princiară.

Dar această iubire n'a putut trăi mai mult decât patru ani, în care timp se plânge însuși Toselli, a suferit atât de mult încât a îmbătrânit prea de vreme...

Cu tot regretul său pentru cele întâmplate din această cauză, Toselli în memoriile sale, nu uită însă a nota suprema clipă de fericire ce le-a trăit în seara primei întâlniri.

Tânărul și... harmăsarul.

Tânărul din Cetinje
S'a luat la băzâială
Cu-armăsarul din Viena
Care e destul stătut
Și sârmana musculiță
Cu aripa străvezie
Are poftă de gălceavă,
Ba chiar gustul de bătut.

O să piște armăsarul
Peste coada-l notălată,
O să-i băzâie 'n ureche
Până când l'o plictisi,
Dar pe urmă vai de dânsul,
Tânărul subțire 'n voce,
Când cu'n gest de toată ziua
Tot cu coada-l va lovi.

Vasele se 'acrușează
Și-s meru în recunoașteri
Și e grea acuma starea
Curajosului tânăr,
Și scântei fulgerătoare
Ca din cremene grozavă
Ies acuma din copita
Vrednicului harmăsar.

Cascabello.

x **Economi fii atenți!** În ce cantitate mare sunt puse în circulație sămânțe de calitate mai inferioară, ba în urma vremii ploioase din toamna trecută neîntrebuințabilă atât cu voia cât și în neștiință, despre aceasta n'au cunoștință nici chiar negustorii din provincie cu atât mai puțin economii. Cu cât sunt mai ieftine ofertele, cu atât e mai neîndoios că de pildă sămânțele de napi, oferite în cea mai mare parte sunt sau mucedde, sau incolțeste foarte rău. Din marfa aceasta învechită, defectuoasă, în cea mai mare parte renumitul soi de Bisenz sunt plătate în provincie în cantități enorme. Chiar și între mărfurile de proveniență din ținuturile nordice ale Germaniei sunt în anul acesta astfel de mărfuri rele. Iar când e vorba de sămânță de trifoi roșu, în acesta e mestecat în măsură mare, în cele mai multe cazuri, stărpiturile trifoiului roșu italian, din care în timp numai de 14 zile, au trecut cam la 20 vagoane pline prin Fiume spre Ungaria. Despre luțernă nici nu voim să vorbim, căci doar revista specializată „Magyar Gazda” a publicat numai în numărul său din 16 c., că o cvantitate enormă de sămânță de luțernă din soiul fără nici o valoare, de Turkestan a fost liferată din Viena negustorilor din toate ținuturile Ungariei. De aceea se recomandă, a fi cu precauținea ceat mai

mare și a nu vă lăsa seduși de ofertele ieftine la aparență, a căror scop e însă a vinde cu orice preț marfă învechită, neîntrebuințabilă, despre care s'a vorbit mai sus. Din cauza aceasta căutați și cumpărați numai dela firme solide, cunoscute, căci altcum vă veți căi amar, având desamăgiri numai în paguba noastră.

x **Față și mâni foarte frumoase** va avea oricare femece care va întrebuința renumita și neîntrecuta cremă pentru față „Mágnás”, pudră „Mágnás”, săpun „Mágnás” și cosmeticul „Mágnás” pentru mâni a lui Kelemen Sándor. Acest neîntrecut cosmetic eliminează din circulație toate cele peste 1000 de milioace neîntrebuințabile de până acum. Detalii se găsească în anuțul farmacistului Kelemen Sándor publicat în numerile de Sâmbătă și Duminică ale ziarului nostru. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra aceluși anuț.

x **Nadler és Dr. Schönfeld** fabrică de oroloage pentru turnuri, **Budapesta VIII. Prater 9.** O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați liferază cel mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru oroloagele liferate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anuț din ziarul nostru. (N 42)

x **Din esența mea se poate pregăti o economisire de 200% ieftin acasă după carte ușor și curat lichier, rum, rachiu și coniac. Esență pentru 1 litru 50 filerl.** Rachiu alai, Anisette, Piersică, Benedictin, Chartreus, Pere imperial, Amar, Chimin, Cafea, Coniac, Maraschino, Roze, Vanilia, **Esență pentru 1 litru rum, de Amanas și rum de Iamaica 32 filerl. Esență pentru 1 litru rachiu de prune, de drojii și trebere 20 filerl. 1 litru spirt de 96% rafinat 2 cor. 20 fil. Părul cărunt și mustața căruntă se opresc bine cu vopseaua „IDEAL” pentru păr care e nestricăcioasă. Prețul 3 cor. Se află de vânzare în toată culoarea la Fekete Mihály, droguerie la „Inger” în Murăș-Osorheiu (Marosvásárhely). (Fe 424)**

x Atragem atențiunea on. cetitorii asupra anunțului pescarului **Zimmer Ferencz**, lif. al curții ces. și regești, publicat în numărul nostru de astăzi. Mare vânzare permanentă de tot felul de pești de mare și de râuri. Expediare în stare vie și în provincia.

x **Diabetica** este o tulburare serioasă în mistuire, urinul având conținut de zahăr. Profesorul **Cantani**, ce în conferințele lui spune despre această boală următoarele: „Pacienții mei suferinzi de diabet, cari sunt supuși unui tratament strict, întrebuințează cu succes apă amară „Franz Iosef”. Această apă beută pe nemâncate, ameliorează mistuirea și înlocuiește complect apele de Karlsbad. De aici urmează, că astfel de suferinzi pot economisi cheltuielile pentru băile scumpe, și prin folosința apei amare „Franz Iosef” același rezultat îl pot obține și acasă. Această renumită apă amară se scoate din cel mai curat și mai vechiu izvor din **Buda**, se pune în sticle noi și nefolosite. De vânzare în băcăniile mai de seamă, precum și în drogherii și farmaciile din toate țările, unde a străbătut cultura. Păziți-vă de înșelătorii! — (H. 821.)

— Primul depozit românesc —
de

PIANE, PIANINE și ARMONIURI asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici, în nuc mat sau poleit, negru, mahagon, pallsandru veritabil, construcție modernă, cu preț mai ieftin ca ori unde

— Transportul și pachetarea gratuite —
Școalele, reuniunile de cântări și alte instituții culturale primesc favor special.

ARMONIURI DE ȘCOALĂ bune și solid lucrate.

10 ani garanță. Plătire în rate.
Timotei Popovici, profesor de muzică
Sibiu (Nagyszeben), Str. Cisnădiei Nr. 7
Po 890—10

Szám: 630/1913

Bibliografie.

La **Librăria „Tribuna”** din Arad se află de vânzare următoarele noutăți literare:

Carmen Sylva: Aliunde. (Cugetări în limba franceză). Prețul cor. 4 + 20 fil. porto.

L. Lovinescu, C. Negruzzi: **Viața și opera** sa, cor. 2 + 20 fil. porto.

Const. A. Giulescu: **Priveliști și amintiri** cor. 1.50 + 20 fil. porto.

Leon Tolstoi: **Cazacii**, 2 volume 60 fil. + 5 fil. porto.

Catele Mendes: **Romanul Roșu.** Traducere a 30 fil. + 5 fil. porto.

Delavrancea: **Hagi Tudose**, comedie în 4 acte, cor. 2 + 20 fil. porto.

Gheorge Murnu: **Istoria Românilor din Pind.** Vlahia-mare (980—1259) studiu istoric după izvoare bizantine cor. 2 + 20 fil. porto.

Victor Eftimiu: **Cocoșul Negru**, fantezie dramatică n 6 acte. Prețul cor. 2.50 + 20 fil. porto.

C. Rădulescu-Motru: **Adevăr și minciună**, psihologia martorului a 30 fil. + 5 fil. porto.

Alexandrescu-Dorna: **Popasuri**, lucruri de demult a 30 fil. + fil. porto.

Tolstoi ca literat și moralist, 30 fil. + 5 fil. porto.

Tipuri sociale, cor. 1.50 + 10 fil. porto, ediție de lux cor. 2.50.

POȘTA REDACȚIEI.

Dr. L. T. Sibiu. Vă rugăm să ne trimiteți ziarul ungurec în care a apărut, de sigur, desmintirea ce ne trimiteți. Noi n'am publicat corespondența din chestiune decât după ce ne-am convins că ziarul ungurec a adus aievea știrea. Dorim deci să vedem în același ziar desmintirea dv., ca s'o putem da și noi.

I. S. Sălște. N'o putem publica nici în cazul că v'ați da semnatura sub articol.

Dsoara Irina D. Clorțea. Beiuș. Am înțeles că vi s'a făcut o nedreptate, dar nu putem să mai revenim după ce vi s'a dat odată reparație deplină.

A. C. Paris. Nouă nici prin gând nu ne-a trecut să reproșăm întârziere unui amic care a fost întotdeauna un model al datoriei. Ocazional vă voi scrie. Și până atunci primiți din partea întregii redacții multe salutări.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Elie Petruțiu, Mercuria. Am primit 4.80 cor ca abonament până la 30 Aprilie c.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Cremă din lapte de erin 1 cor
Săpun din lapte de erin 1 cor.
Pudră din lapte de erin 1 cor.
In culoare albă și roză
Parfumi fine franțuzești.
Dr. ÖRVÉNYI BÉLA farmacist
BUDAPEST X. Orezy ut 74.
(E 106—17)

1 CUTIE

(PI 301—100)
cu 200 hârtii de scrisori, de pânză, și plicuri cu căptușeală de hârtie satinată

3 COROANE

De vânzare la librăria și papetăria

PICHLER SANDOR

ARAD, piața Szabadság, nr. 1.

DIAMANT FERENCZ

electrician, magazin de candelabre Arad, str. Deák-Ferencz nr. 7. (Di 336—41).

DE VÂNZARE

15—20 bucăți acții de ale institutului Albina. Adresa la administrația ziarului. Io 952—3

DE VÂNZARE.

Am de vândut în Magyarád:
1.000.000 viță americană de ulțuit clasa I-mă ne bătută de peatră, mîia cu cor. 16.—
250.000 loze americane de pus, mîia cu Loză europeană la ulțuit, mîia cu cor. 8.—
Am 100.000 ulțoi varietăți cu rădăcină de 2 ani.

Ioan Popescu, not. Magyarád. (Po 951)

MULTĂMITĂ PUBLICĂ.
Domnilor Frații Burza

in Arad.

Cine vrea să nu fie tras pe sfoară???
Ați auzit că avem o firmă românească???
Ați cetit prin foi despre firma Frații Burza???

Ce mai stați de nu o cercetați încă???
Eu ca proprietar de pământ și vie am procurat dela firma mai sus arătată toate unealtele necesare la munca câmpului și a viei, și anume: un Trier care clasifică grâul, un Plug universal, o Grapă, o tăietoare de nutreți, un Plug de săpat cucuruzul, una Mășină de sămănat cucuruzul, cinci Spițuri la vie; cu toate am fost multămit pe deplin și văzându-mă multămit cu ele în anul 1910 am comandat o Garnitură de trierat cu toate aparatele ei și har Domnului și cu asta sunt multămit, pot zice dară că am comandat dela firma Frații Burza din Arad, unele, mașini de o sumă de 16.000 coroane și le pot multămi din toată inima mea și le recomand firma Dlor la toți frații români.

Am cetit prin mai multe ziare că cei mai mulți or fost trași pe sfoară de cătră agenți străini, cari au recomandat unelte dela firme străine, astăzi putem da laudă lui Dumnezeu și firmei Frații Burza din Arad că ne-au scăpat de acelea lipitori.

Comuna Măderat la 4 Iulie 1912.

George Hălmăgian
agricultor și vier.

Prima fabrică de trăsuri, cu instalațiuni de mașini este a lui

Kovács István

TEMESVAR-JÓZSEFVAROS
str. Fröbel nr. 58 (casa proprie),
fabricant de trăsuri și autocaroserie
furnisorul postelor reg. ung. și mehaniz-melor militare.

Mare deposit permanent de tofelul de trăsuri și calese noi și folosite.
Atelier de reparatură. Ateliere de țurie, rotarie și de lustruit.
(Ko 536—30)

JOAN TEJNOR

Timișoara-Fabric, Andrássy-u. 18.

Recomând numai fabricate de clasa primă ca: **cuțite de buzunar, briciuri de ras, foarfeci de oțel, instrumente chirurgice, taedmuri, unelte de grădină, bantage; legături la curarea morburilor** se efectuește prin oameni experți. **Clorapi de gumi, specialist pentru mâni artistice, plectoare și alte aparate ortopedice, preservative, ascuțiri, reparaturi, nichelări** se efectueiesc garanție de oameni experți.

Tot felul de STAMPILE

execuție promptă, ieftină și frumoasă, precum i alte articole atingătoare de ceaștă branșo se află numai la

Prima fabrică sibiană de stampile

A. R. Feld

Sibiu,
Elisabethgasse nr. 17

Expediez cu garanță

ulțoi de viță de viie

din renumitul soi *Delavare, negru, multiplu*, eari nu mai trebuie stropiți, produce rod în fiecare an, liber de orice fel de boale de struguri; vițe netede și cu rădăcini, din patrie și americane, de 2—3—4 ani.

Trandafiri și altele de vânzare la

Páska Demeter,

viicultor diplomat și proprietar de vii.

ORADEA-MARE — (Nagyvárad).

Catalog de prețuri gratis.

Pa 917

GHEORGHE SZÖCS

:: CROITOR CIVIL ȘI MILITAR ::

BRAȘOV,

Strada Mihael Weiss nr. 10.
(Casa proprie).

Deposit de cele mai nouă stofe indigene și din străinătate
— Serviciu prompt
Prețuri solide!

In atenția celor ce zidesc case!

TEODOR CIOBAN

ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARCHITECT
ARAD, Str. Deák-Ferencz 20.

Cu omare incunostințez pe on. public, că in branșa arhitectonică execut tot felul de înzepindieri, transformări de zidiri vechi, repararea de biserică române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc cu prețuri cât se poate de moderate. Comande primesc atât în loc cât și în provincie. Rugând sprijinul on. public român semnez

Cu stimă
Teodor Cioban.
(Co 105—50)

WOHANKA HONIGYÁRTMÁNY!
NYERSOLAJ MOTOROK
ÉS LOKOMOBILON
ÜZEMKÖLTSEGEN
NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 filler
ORÁNKENT LOGRÓNKENT NINC S ROBBANÓ
TÜZ VESZÉLY. MINDEN PENZÜGYÖRI
ELLENŐRZÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL
WOHANKA és TÁRSÁ BUDAPEST
Városliget Körút 76

(E 595)

Sanatorul - Park

Budapesta, VI., Aráná-út 84/a (Városliget).

Secție de chirurgie, urologie și gynecologie.

Secție de chirurgie și gynecologie aranjată foarte modern și cu 4 săli de operație.

Secție urologică pentru cei suferinzi de beșică, rinichi și prostați cu aranjamente diagnostice și vindecătoare.

Fiecare își poate alege pe medicul curant. Prețuri moderate. — Prospective se trimit.

Telefon nr. 58—94, 52—53.

(E 451—18)

Hotel „ORIENT”

Budapesta, VII., bulevard Rákóczy nr. 42.

Renovată radical,
85 camere cu lumină electrică.

Prețurile camerelor
dela 3 cor. in sus.

Serviciu prompt și
constiințios.

(E 635—52) Roagă binevoitor sprijin
PROPRIETARUL.

INFORMAȚIUNEA BANI ADUCE LA CASĂ.

Înainte de a pleca de acasă în scopul ca să procurați necesariile, faceți o repriză asupra acestor prețuri ieftine, deoarece în felul acesta faceți economie în bani.

1 păreche ghete, jumătăți, americane din piele de box, pentru femei sau bărbați	K. 10	—
1 păreche ghete de casă p. femei sau bărbați	K. 250	150
1 buc. pălărie tare din păr de epure, foarte ușoară p. bărbați		750
1 buc. cămașă modernă albă sau colorată, pentru bărbați		3
1 val de pânză tare de casă, 23 m. à 15— 14		1250
1 m. delin veritabil de lână, se spală, K. 180	170	120
1 păr. ciorapi de bumbac p. femei 2— 120	80	60
1 bărbați cor. 120, 80, 70, 60, 50 și 40 fleri.		44

De vânzare numai în magazinul din suburbiul orașului.

WILHELM ANDREE, DRAGONERWACHE,
Sibiu (Nagyszeben).

O nouă întreprindere.

O nouă întreprindere.

Aduc la cunoștința on. public, că la stabilimentul dlui Maxim I. Vulcu, str. Fábrián László nr. 5b., am deschis o prăvălie pentru vânzare de lemne pentru foc cu mașini, firez și mașină de crepat, cu putere electrică, unde se capătă în permanență lemne crepate pentru foc, calitate excelentă. Oferim lemne de fag, cer, ulm, crepate și rotunde, atât cu stânginul, cât și crepate, transportate acasă și clădite în pivniță. Serviciu prompt și conștințios; Rugând spriginul al on. public,

suntem cu distinsă stimă:

Folkmann și Lassner.

(Fo 859-15)

PEȘTE de BALATON.

Singurul vânzător. Mare vânzare permanentă

de totfelul de pești de mare și de râuri.

Adresa telegrafică: ZIMMER halászmester, Budapest. Filială: IV., József-tér nr. 13. Telefon 138—19.

„TUNGSRAM”

Bo 948.

lampă de sârmă cu sârmă invălită.

FOARTE DURABILĂ.

Prețuri moderate.

EUGEN LIEBLICH

fotograf

Sibiu—Nagyszeben, str. Elisabeta Nr. 56 (casa proprie).

Execută totfelul de icoane artistice.

Plantinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică. Fotografierea, copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe că atelierul acesta în privința mărimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. LI 72—60

Cu deslușiri serviso.

SE DESFACE

La 1 Mai n. salonul de pălării pentru dame LAZÁR CZ. Cu acest prilej se vor vinde pălării foarte moderne, cu prețuri moderate. Atrag atențiunea on. dame asupra acestui prilej.

LAZÁR CZ.

salon de pălării p dame

ARAD, Palatul Minorșilor.

Tot aci de vânzare aranjament de prăvălie, rafturi, oglinzi, dulapuri de sticlă, mese, instrumente pentru luminat etc. De vânzare și casa nr. 17 din strada Damjanich

La 968

Consilieri comunali și reprezentanțele comunale care voesc să-și procure cu prețuri ieftine

POMI PENTRU ALEE SI TUFEE DE LUX,

să ceară prospecte și catalog de prețuri, ediție de gală—

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultura

B 419

Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Grăbiți!

și cercetați vitrinele noului magazin ocazional de

GHEȚE

din strada Deák-Ferencz nrul 8.

Prețuri în oor.

Ghete pentru copii . . . dela — 70 fl.
fetițe . . . 250
femei . . . 3—
bărbați . . . 5—

Sa 921

Sándor Dezső

magazin ocazional.

In Dumineei vitrinele ziua întregă sunt deschise.

Prețuri ieftine de tot.

Asortiment foarte bogat.

Gratis

nu, dar pentru prețuri foarte ieftine poți să cumperi cele mai bune oroloage, oroloage cu pendul, de perete și deșteptătoare, precum și bijuterii de aur și argint și articlii optiei

STROBL JOZSEF

elaborator și glavaeriu

LUGOJ, strada Bonnaz numărul 7

Pentru orice fel de reparări și cumpărări de oroloage ofer garanță. (S 963-36)

Fondat în a. 1845.

Telefon 162-01.

DREHER IGNACZ és FIA

fabrică de mărfuri fine de oțel

BUDAPESTA, IV., Kossuth Lajos-u. 14.

Oferă totfelul de cuțite de buzunar, foarfeei, bricouri, achizițe pentru ras și manikur, tacâmuri pentru peame și pentru miază, instrumente pentru grădină și articlii de economie. Cereți catalog. (E 589-50)

CORBETT CHIC

Mme B. GOLDSTEIN

Brașov, str. Kloster 33.

„Prima fabrică de corsete din Brașov”

Execută și expediază orice articlii în branșa aceasta.

Rog să cereți prețuri — ilustrat.

Go (262-50)

S'a deschis

Bazarul de concurență dela teatru!

foarte bogat asortat cu articlii ocazionali, cu prețuri foarte ieftine.

(Kr 918)

Rog on. public să nu scape acest prilej:

Cumpărarea nu e obligatorie.

NOUȚĂȚI PENTRU SEZONUL DE PRIMĂVARĂ

Stofe de lână, mătăsuri, stofe pentru talii, precum și totfelul de decorații cu prețuri moderate.

RUDOLF TRENTINA

MAGAZIN DE MODĂ

SIBIU (NAGYSZEBEN), strada Cisnădiei numărul 25.

Comandele se execută prompt.

Tru-ouri pentru mirese.

PRIMA CUSĂTORIE ARĂDANĂ CU PUTERE ELECTRICĂ.

Mare asortiment de noutăți de primăvară și anume:

fuste, talii, halaturi, costume și rocuri de lister, precum și haine pentru copii.

STERN CECILIA

MAGAZIN DE MODA

ARAD, strada Forray numărul 2.

Costume după măsură se execută în decurs de 6 ore, iar haine de dolii se execută în decurs de 4 ore.

S 957

PRIMA CUSĂTORIE ARĂDANĂ CU PUTERE ELECTRICĂ.

Dacă nu v'ați procurat încă trebuințele de primăvară, vă rog să nu între-lăsați a-mi cerceta bogatul magazin, unde a so-it un foarte bogat asortiment de cele mai frumoase și mai moderne

postavuri de haine pentru femei și pânuri pentru talii,

delinuri franceze, mătăsuri pentru talii, zefire engleze, cretoane de Cosmanos, batisuri franceze, pânze engleze pentru haine.

Mare asortiment de decouri p. haine, cravate și corsete foarte moderne.

Roagă binevoitor sprijin cu deosebită stimă:

GHEORGHE IANCOVICI,

prăvălie de articlii de modă pentru femei și bărbați

ARAD, strada Forray, nrul 2/a.

Asortiment foarte bogat de pliere negre și în colorii moderne, dela cele mai ieftine până la cele mai fine; mare asortiment de

ate, pânze de bumbac și sifoane, albituri pentru masă, garnituri pentru cafea, ștergare, albituri pentru femei și bărbați, ciorapi, mănuși, broderii, bismăuț, etc.

Rămășițe de pânze și broderii cu jumătate preț.

Singurul vânzător de cele mai bune pliere pentru domni și femei, pe lângă o garanță de 1000 zile.

la 970

MOSKOVITZ,

fabrică de ghete societate pe acții

ARAD, Piața Libertății (Szabadság-tér).

Asortiment foarte bogat în specialități de ghete de primăvară lucrate în atelierul propriu.

Prețuri egale p. dame și p. domni:

10.— 17.—
13.— 20.50

Telefon 2-18.

Mo 972

Cereți catalog de prețuri ilustrat.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Est trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătaoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trușesti sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acești stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și merburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13, unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trușesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și sira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și oșire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este pedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălțura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit ficărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m. Tratament și cu Ivar Ehrli h 606. Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, Adla 4 Noemvra IV., Muzeum-körut 13.

Pentru sezonul de Paști și Rusalii!

Recomand magazinul meu bogat asortat în pălării de bărbați, albituri, cravate și mițe. Mare asortiment de pălării de băieți pe lângă prețuri fixate. Totodată recomand

atelierul meu de blănărie

pentru toate lucrările ce cad în branșa aceasta pe lângă serviciul cel mai prompt.

Cu stimă:

IOAN BĂLINT „JÁNOS”

Timișoara-Fabric. — Palatul orașului.

BUDAPEST P. SIMONS

Hotel „ZUR STADT PARIS”

Neu renovat!

Neu renovat!

Hotel de renume. 100 chilii cu aranjament confortabil dela cor. 3- în sus. Lumină electrică și serviciu (curățirea hainelor). Spre întrebunțare stă la dispoziție telefonul urban 27-56 inclusive baie în hotel. Cafenea elegantă. Restaurant excelent în Parterre. Berărie în »Bachus Keller». Prețuri solide. Halta tranvaielelor orașenești cari duc la toate garile și stațiunile vapoarelor.

Neu renovat! Neu renovat!
E 759-25.

TRAIAN NOVAC

magazin de modă p. domni și dame

BLAJ (Balázsfalva).

Mare depozit de cele mai bune gramofone și plăci pentru gramofone, cu prețuri ieftine.

Mare asortiment de postavuri de lăună, netede și cu mostre pentru costume și haine, delinuri franceze de lăună cu mostre p. talii și halaturi, Grenadine cu mostre (se pot spăla), pânze pentru haine și zestre; cretoane ce se pot spăla și delinuri. Mătasuri netede și pentru căptușeli, mătasuri p. costume și rocuri, pânze, sifoane, ștergare, albituri p. masă basmalute și albituri p. paturi, — cu prețuri moderate. Pălării pentru bărbați și copii, ghete p. bărbați; femei și copii, cravate, cămași, gulere, manșete, ciorapi și tot felul de mărfuri marante. Cercetarea magazinului meu poate fi cercetat fără obligamentul de a cumpăra (Tr. 963.)

În atențiunea specială a proprietarilor de vii!

Dacă stropești cu **FORHIN**

Dacă prăfuiști cu praful de **Aramă pucioasă**

Dacă ucizi molii de vie cu **RAGOL**

FORHIN — ul foarte mult ameliorată mistură de în urma numeroaselor scrisori de mulțumire și recunoștință pretutindena se întrebunțază cu cea mai mare satisfacție.

FORHIN — ul nu are sediment, n'are se solvește ușor și nimeniceste cu siguranță peronosporu; este un material gata, compus din piatră vână, și este atât de lipicioasă, încât, fiind r. u. oricât de mare se poate face stropirea; întrebunțarea acestuia înseamnă o colosală economisire de lucruri și bani, materialul fiind gata complet!

I-reclamă mai puțină grijă.
II-reclamă mai puțin lucru.
III-plata de lucru e mai mică!

Pomicultorii

lor stricătoare, Laurină pentru spărarea împotriva insectelor pe timpul iernii. Laurină cevră de oțuit pentru nobilitarea uftilor, Ichnemîn pentru stropirea florilor plăpânde, Extract de Nicotina Quassal pentru stropirea pepinierilor de pomi, Topomor pentru stăpărea șarilor de câmp, Pampil pentru prinderea insectelor și a vespiilor. Cereți și vi se trimite gratis și franco descriere amănunțită și mod de întrebunțare despre toate articolele.

FORHIN szőlőpermetezési anyaggár
Budapest, VI., Váci-ut 93 V.
precum și dela reprezentantul Nagy Farkas Arad (Bo 836)

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

ANTONIU NOVOTNY, TIMIȘOARA-FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre făcerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GAURITE**, de dănsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu gauri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

Mierzinsky Ferencz

atelier fotografic

TIMIȘOARA-FABRICĂ, bulev. Andrássy nr. 12.

(Mi 649—)

Lucrări fotografice excelente, înmăriți în acvarelă platină, oleu și argint bronz după oricare tablou. Specialități: fotografii de copii și grupuri, precum și totfelul de lucrări în această branșă, cu prețuri foarte moderate, execuție elegantă. Seara fotografierei la lumină electrică.
Telefon 13—41.

Un milion altol de vie

din semințele cele mai distinse pentru vin și mazăre. — Viță americană cu și fără rădăcină și ochiari pentru altoi din toate soiurile se află de vânzare la pepinăria Domeniului românesc din Bobâlna lângă Orștie a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad.

Fiind pepinăria noastră bine îngrijită n'a fost atacată de peronosporă, altoi sunt foarte frumoși și dezvoltăți la perfecție.

Pentru vița liberată din pepinăria noastră, garantăm că semințele sunt curate după cum sunt notate în catalog.

Fiecare viticultor și proprietar de viță să se adreseze cu toată încrederea pentru altoi de viță trebuincioși la jos semnata administrație fiind asigurată că vor fi serviți conștiincios, solid și prompt.

La cerere să trimită gratis și franco catalogul despre altoi de vițe cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea noilor vii. Se primesc băieți de români la cursurile practice pentru altoi, de viță. Condițiile de primire la cerere se vor trimite.

Administrația „Domeniului din Bobâlna”
(A 529) Bobâlna (u. p. Szászváros).

(He 312—30)

De aproape 50 de ani renumita firmă

Helderberg

din SIBIU str. Heltauier 9

este cele dintâi și unicul magazin de pianuri și harmoniuri al Transilvaniei, al cărei proprietari sunt specialiști în construirea pianurilor și au și diplomă de conservator. Oferă on public :

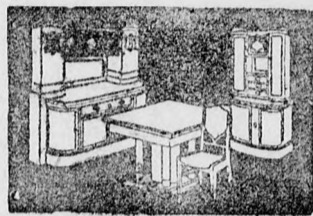
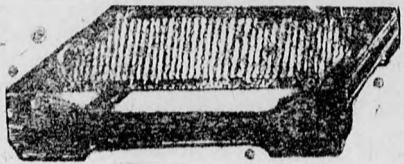
pianine, pianuri și harmoniuri,

instrumente alese cu pricepere dela cele mai bune firme cu cele mai ieftine prețuri de fabrică pe lângă deplină garanță

LAHNI KÁRO Y URMAȘUL LUI BAUMANN ARNOLD

ALBA-IULIA, (Orș. febrvar)

fondata în anul 1884

Fabrică și depozit de mobile atelier de ornamente și tapiserie, fabrică de matrațe de sirmă galvanizată, antepriză de pompe funebre.

Fabrică de mobile, Nagyenyed

Noutăți de ghetete de toamnă.

Ghete de prima calitate, cu marca Salamander, pentru domni și doamne

Coroane 16-50 și 20-50.

Magazin special WEINBERGER JANOS

Ve 347—156 **magazin de ghetete**

ARAD

TIMIȘOARA

bulev. Andrássy nr. 20

(Temesvár) Cetate-Belváros, Hunyadi-u. nr. 10.

Apaducte

Încălzire centrală cu apă și aburi, ventilatoare, aranjamente pentru ferbătoare cu aburi și spălător cu aburi, pompe, closete

Knuth Károly

Inginer și fabricant, liferantul de curte al Al. Sale ces. și reg. arhiduc. Josif

Budapest, VII. Garay-u. 6—10 sz.

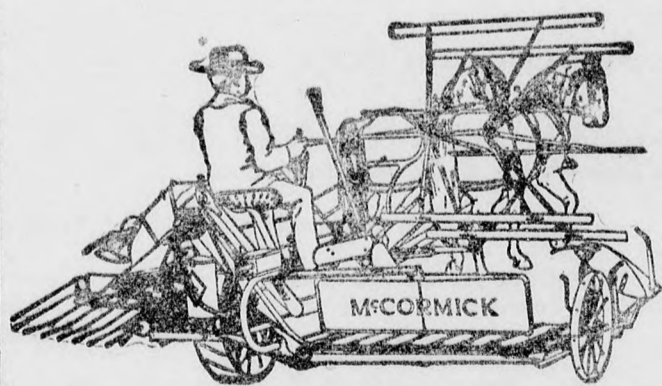
(E 691—20)

IOHANN KLEIN

BISERICA-ALBĂ str. Capolna nr. 10.

MĂESTRU LĂCĂTUȘ DE LUCRĂRI PENTRU ZIDIRI ȘI DE ARTĂ DEPOZIT DE MAȘINI AGRICOLE.

Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea de mașini. Instalator de apaducte. Atelier pentru repararea pompelor, a mașinilor cu benzină, motoare, mașini cu aburi și mașini agricole. Precum și repararea de decimale.

La acele mașini cari nu se pot executa în atelierul meu, am luat reprezentanța și depozitul, mai multor fabrici, despre a căror fabricați n'am convins în decursul anilor, că sunt neexceptionabile. Rog să se adreseze la branșa aceasta, — la mine, servind oricui și cu lămuriri. Lipire autogenă cu cea mai deplină garanță. Atelier special. Turnătorie de fier și oțel.
Ke 541—30

Birou de informații și agentură românească.

Dați orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către ori care ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri ieftine oricare sistem de motoare de benzină ori oleu brut ori gaz. Totfelul de mașini de treierat, totfelul de mori cu pietri fine și cu motoare trainice. Totfelul de mașinini pentru cărămizi de cement și năsip, automobile, pompe, ferestrele, precum și alte recvizite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, deci din mâna primă, și nu dela agenți jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți au fost înșalați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. Îl sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva, să-mi scrie, eară de agenți jidovi să se teamă ca de foc și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de meșii și de păduri mari. Cumpăr grâu, cucuruz ovăș, boi, oi, porci etc. totfelul de legume și poame etc.

Caut agenți români pentru toate părțile locuite de români

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după invoială.

Cu stimă:

L. OLARIU
BUDAPEST, II. TÖLGYFA-U 16. II. 8.
(ÎN BUDA, LÂNGĂ PODUL MARGIT HID.)

(O 340)

„HUNGÁRIA”

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
:: (BANCĂ GENERALĂ DE ASIGURARE). ::

Biroul central: Budapest, IV, Károly-körút 2.

Capital societar : . 6,000.000 cor.

Capital fund. de org. : 1,200.000 cor.

Președinte: contele Emeric Károlyi.

V.-președinți: Paul Elek de Malomszeg
și baronul Emeric Fejérváry.

Președ. comit.: contele Coloman Tisza.

Societatea e afară de cartel și e-
feptuește asigurări pe viață, con-
tra focului, accidentelor de
garanții, contra furtului cu
spargere, a sticlei, vitelor și
asigurări contra grindinei.

Explicații dă Reprezentanța generală din
Arad, str. Atczél Péter nr. 1
în casa institutului „Aradi Első Takarékpénztár”.
Hu 986

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții în
Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de instituttele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

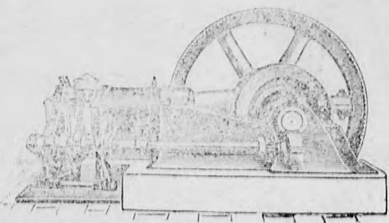
Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății. — Prospece, ta-
rife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite
oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare
fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare” DIRECȚIUNEA: SIBIU—NAGYSZELEN (CASA „ALBINA”),
AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ARAD, BÉ-
KÉS, CSANÁD, BIHOR, TIMIȘ, TORONTÁL, CABAȘ-SEVERIN Arad str. Jozsefföherceg nr. 1 (lângă Banca „Victoria”).
Telefon nr. 850
(Ba 240—140)

(E 915)

SCHLICK-NICHOLSON

Fabrică și birouri: Budapesta VI, Váci-ut numărul 45—47. N-rii telefoanelor: 74-16., 74-17., 98—58., și 114—65.

Fabrică de mașini, vagoane și năi, soc. pe acții

Motoare-Diesel Sistem: Nicholson-Lietzenmayer

Motoare absorbitoare de gaz sistem „Luther-Münzl” turbine de gaz sistem „Melmps-Pfenninger,” mașinile aburi, mașini pentru năi, cazane pentru aburi cu țevi de foc și pentru apă, aparate pentru curățirea apei. Aranjamente complete pentru stabilimente frigorifere, — fabrici de gheață, — abatorii, — stabilimente termochimice, — fabrici de zahăr, — fabrici de spirt, — cherestree, — fabrici de țiglă și pentru alte stabilimente industriale. Turbine și pompe circulare, cu apăsare mică și mare. Tevi din fer turnat, tivite și cu mânunchiu, pistoane, poduri de fer și mecanisme p. coperișe, ținătoare și stâlpi cu cuie, scripte și vârtėjuri. Vagoane de tren p. persoane și mărfuri, precum și pentru trenuri electrice. Tot felul de mașini și obiecte de fer vărsat p. clădiri, turnătorie de metal și statui. Mașini agronomice: garnituri pentru mașini de îmblățit, mașini de sămănat, tăietoare „Ásványi” pentru tulpă, ciururi pentru bucate, pluguri, mașini pentru nutrețuri, mașini cu motoară pentru sămănat etc. Vapoară pentru transport de persoane și de mărfuri, șlepuri, pontoane, mașini de desnomolit, vârtėjuri notătoare, elevatoare et.

INȘTIINȚARE!

Aduc la cunoștința on. public, că
am luat conducerea întreprinderii
— de pompe funebre —

„**KEGYELET**”
din Arad, str. Weitzer János 7.

Rog binevoitorul sprijin al on.
public. — Mă voiu nizuî întot-
deauna să satisfac deplin și în
mod prompt pe on. mei mușterii.

În cazuri de urgență serviciul de noapte se află în
strada Török Ignác nrul 7.

Cu stimă

KREISZ JÓZSEF.

Ke 877—3

Institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA” SIBIU, str. Cisnădiei 5.

Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

(Ta 239—52)

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau după a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe speza de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale,

contra infracției (furt prin spargere), și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte

Sumele plătite pentru pagube de foc până la fine anulul 1912.	E.	5.003.540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	"	4.834.801.12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anulul 1910	(foc	119.830.992.—
	(viață	11.020.266.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	"	2.204.317.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

FUND. IN a. 1878! :: MIJLOC EXCELENT, RENUMIT ȘI PLACUT.

VERITABILA ALIFIE-CENTIFOLIA
intrece orice medicament de casă.

PUTEREA ȘI EFECTUL:

Impiedică și încetează înveninarea sângelui. Orice operație devine de prisos. Folositoare manelor cari laptează. Are efect excelent și sigur la orban și la toate boalele învechite, la picioare rănite și crepate, la rani, — umflături de picioare, — rani provenite din săbie, din împunsături, din împuscări și la zdrobiri, îndepărtează corpuri străine și anume: sticlă, oase, praf, saltru, spin etc., — la totfelul de umflături, buboane, carne sălbatică, carbunculus, puroale precum și la boale de răc, — veruțeli sau putrezire, — la bătătură, boale provenite din boale îndelungate, umflături de gât, umflături de sânge, scurgerea urechilor și la opărirea pielii copiilor etc.

Comandă mai mici decât 2 cutii nu se expediază. Trimiterea se face cu un ramburs, ori contra trimiterei înainte a banilor. 2 tegle costă 3 cor. 60 fil. — La comandă mai mari se acordă rabat considerabil.

In Budapesta de vânzare la: farmacia **Török József** și în numeroase farmacii. In cantitate mai mare de vânzare la drogheriele **Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódai și Radanovits Testvérek** in Budapesta. — Unde nu este depozit comandă dela

Farmacia Ingerul păzitor alui THIERRY A. în PREGRADA (lângă Rohlsch-Sauerbrunn)

Altein echter Balsam
des Schutzensel Apothekes
A. Thierry in Pragrad
bei Rohlsch-Sauerbrunn.

In general cunoscut
ca unicul balsam veri-
tabil, o sticlă familiară
de 122 sau 611 seu 1
costă 5 cor. 60 fileri.

Ke 971

Pentru sezonul de primăvară,

mare asortiment de materii de lână, mătăsuri și materii pentru talii. — Executăm costume pentru femei din materiile ce se află în magazinul nostru. Mustre la dorință trimitem și în provincie.

Vânzare de mătăsuri și decorații moderne.

(Gu 568)

AUREL B. GRÜNN și fratele, SIBIU (NAGYSZEBEN), strada MĂCELARILOR (Fleischer-gasse) nrul 5.

Albituri pentru femei.

Articlu de modă p. bărbăți.

Corsete pentru femei.

Alifie „Măgnas” p. față:
singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra sgrăbunțelor, despoierii pielii, petelor din față, crepării pielii, roșatei și contra tuturor boalelor de piele. După întrebuintarea unei singure tegle dispar sbărciturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fil. Pudră „Măgnas” (in 3 colori) 1 cutie 1 cor. 50 fil. Săpun „Măgnas” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Măgnas” pentru mâni:
foarte folositor pentru catifelarea mânilor roșii, degerate, crepate, aspre și sbărcite. E de prisos a se mai întrebuinta glicerina și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Măgnas” e sigur și acest cosmetic poate fi întrebuintat și ziua. — Prețul 90 fil.

„Antipertussin”:
mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului, tusei măgărești la copii. — Prețul 1 cor. 80 fil.

Spirit „Prima”:
mijloc excelent contra reumei și podagrei, durerii de cap și de dinți. După 1—2 întrebuintări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1-50 fil.

Spirit „Cappilloform”:
singurul mijloc excelent contra căderii Părului. — Prețul 1 cor 50 fil.

„Deutoform” apă pentru gură:
cel mai bun mijloc contra mirosului rău de gură și pentru împedarea stricărei dinților. — Prețul 1 cor. 50 fil.

Balsam de Ardeal pentru stomac:
mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1-50 fil.

Vopsitor pentru păr:
in culoarea neagră, intunecată și brunăată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturile de pat. — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr:
redă părului cărunț culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fil.

Contra ciumei de porci:
precum și in contra tuturor boalelor porcilor, cel mai excelent medicament, recomandat de cătră medici, este praful de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fil. O singură întrebuintare a prafului de Ardeal pentru galițe încetează perirea galiților. — Prețul 1 cor.

Hypnonervin:
singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a insomniei. Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

KELEMEN SÁNDOR ZILAH. :: Vă păziți de imitații!!

RADÓ GYULA,

magazin de pardesiuri pentru femei, ARAD.

A sosit un foarte bogat asortiment de

noutăți de primăvară și anume:

Raglance engleze,
Pardesiuri moderne pentru femei,
Mantale de mătăsă și de etamine,
Surtuce pentru fete,
Pardesiuri pentru copii,
Costume engleze,

Costume troteur,
Haine pentru copii,
Talii moderne,
Halaturi,
Fuste moderne,

HAINÉ DE DOLIU ȘI TALII DE DOLIU.

Prețuri fixe!

Telefon 238.

(Ra 973)

TIPARUL TIPOGRAFIEI „CONCORDIA” ARAD